

Otužilecké zpovědi

sepsané povětšinou na vagoně

a dokumentující historii

oddílu pardubických otužilců

Kniha stále nedopsaná
listopad 2008 - ?????????

POKUD SI MĚ PŮJČÍŠ, NEZAPOMEŇ MĚ VRÁTIT !!!

Auto-zpověď, úvodní a vysvětlující

Jiří Ugorný

Byl to takový chvilkově-dlouhodobý nápad. Postupně vyzpovídat všechny současné, a pokud by se to povedlo tak i minulé, pardubické otužilce. Všechny, kdo se scházejí dvakrát týdně ve vagonu u Labe vedle loděnice Arosa a jsou ochotni zavzpomínat a otevřít svou duši. Nebo se scházeli. Povede se? Uvidíme.

Jsem tady vlastně služebně nejmladší, začal jsem v lednu letošního osmého roku třetího

tisíciletí. A moc toho z historie těchto milců chladných labských vod nevím. Avšak oni často taky ne, i jim zůstávají skryty dávné zážitky mnoha kamarádů a rádek, protože na ně (zážitky) zapomněli nebo se o nich (zážitcích) oni (-rádi) a ony (-rádky) nezmínili.

Jen pro upřesnění: píše se listopad roku 2008, oddíl vznikl v roce 1971, současná kronika zachycuje události až od roku 2000. Takže určitě je co objasňovat.

Současně se jednotlivé zpovědi budou objevovat i na internetu na stránkách oddílu: www.smart-web.cz/otuzilci

Nutno ještě podotknout, že před vámi neleží umělecký román či autobiografie, ale pouhý zápis vzpomínek tak, jak je jednotliví zpovědníci ze sebe dostávali a jak jsem je stačil zapisovat. Často budete číst výrazy nespisovné češtiny, nepozastavujte se proto prosím nad gramatikou, která tady určitě dostane na frak.

"Tak to sepišme", padl jednoho středečního pozdního večera návrh nad hriatým. Pak chvilku nic. Až Miloš požádal Jardu Danielku, nutno podotknout že Mudra Jardu Danielku, a rovněž nutno podotknout že Mudra Jardu Danielku zakladatele - otce pardubického cáchání se ve studené vodě Labe, o sepsání jeho pamětí.

Jarda Danielka již do vagonu nedochází, ale paměti poslal a dal tak vzniknout první zpovědi. Sice trochu netypické, neboť neseděl v kruhu známých a nemluvil, jak se mu myšlenky draly na světlo světa, ale přesto se o zpověď jedná. Navíc první, to jest historickou.

MUDr. Jaroslav Danielka - Historie otužování v Pardubicích

listopad 2008

Těžko by se dnes našel člověk, který by nevěděl nic o otužování, jeho významu a prospěšnosti pro zdraví a fyzickou kondici. Jistě je však méně těch, jímž je známa historie otužování a dálkového plavání, svízele a těžkosti, kterými musely projít, nežli-si získaly dnešní postavení mezi ostatními sporty.

Dnes existuje v celé republice řada oddílů sportovního otužování. Vznik těchto oddílů se datuje asi od roku 1970 a je spjat s existencí kolébky otužování v Praze Hostivaři, kde se začalo s otužováním již kolem roku 1923 díky Alfrédu Nikodémovi, který předal vše svému následovníkovi Oldřichu Liškovi v r. 1945.

Je zajímavé, že téměř všichni zakladatelé nových oddílů v naší republice, byli dříve členy TJ Hostivař Praha. Postupně, po získání potřebných zkušeností a znalostí a vytvoření vhodných podmínek, přistoupili k založení nových oddílů v místech svého bydliště. Nejinak tomu bylo i u zakladatele oddílu sportovního otužování MUDr. Jaroslava Danielky a Dr. Jana Nováka v Pardubicích.

Tento oddíl vznikl v roce 1971 zpočátku jako VTJ Dukla Pardubice. Vlivem veřejných vystoupení a dobrou propagací v tisku, rozhlase a v televizi se do oddílu přihlásili zájemci o otužování a tak počáteční základna měla asi 20-25 členů. Oddíl se dobře rozvíjel a vedle sportovního otužování se jeho součástí stalo i dálkové plavání s letními maratony. Nejznámější z nich jsou tradiční maratón na Lipně, kde se plavaly tratě 5-10-20 km, dále maratón Vrané Praha měřící 12 km, maratón v Plzni na Boleváků, Veletřní maratón v Brně, na Seči a další.

Oddíl sportovního otužování a dálkového plavání VTJ Dukla Pardubice vychoval též několik plavců, kteří dosáhli vynikajících výsledků a rekordů. Nejúspěšnější byli Dr. Jan Novák a Lída Jelínková, kteří přeplavali kanál La Manche. Dr. Jan Novák jako druhý na světě zdolal v roce 1973 v Baltickém moři vzdálenost 23 kilometrů z ostrova Hidensee do Stralsundu, což je výkon, který, vzhledem k těžkosti podmínek, byl v té době rekordní za posledních 30 let.

V roce 1975 vlivem nutných organizačních opatření došlo ke změně oddílu a ke vzniku nového oddílu otužilců a plavců vytrvalců při TJ VCHZ Synthesia Pardubice, který pod tímto názvem existuje dodnes. Prvním předsedou byl Jan Matýsek z Bohdanče a od té doby se ve vedení vystřídal více vedoucích, nejdéle tuto funkci vykonával Jaroslav Hrdina. Jejich zásluhou, ale i zásluhou všech členů, dosáhl oddíl mnoha úspěchů. Od roku 1973 se každoročně koncem roku provádí křest nových otužilců u Mumlavského vodopádu v Harrachově a vždy první sobotu po Novém roce můžete shlédnout vystoupení pardubických otužilců na Labi v Pardubicích. Jednotliví členové se podle možností účastnili i jiných soutěží v průběhu roku na ostatních místech republiky. Stojí i za to vzpomenout i několik kurzů otužování ve Vysokých Tatrách na Kežmarské chatě v letech 1972-1975, dále tradiční maratóny v NDR z Alteferu do Stralsundu, kde se pravidelně koncem června plave tento masový závod, a rovněž pravidelné zahajování zimní sezóny na Macoše v Moravském krasu.

Taková je stručná historie sportovního otužování a dálkového plavání v Pardubicích. Oddíl má dne asi 25-30 aktivních členů, kteří se schází k pravidelnému tréninku 2x týdně na soukromém pozemku ve vagonu u Labe. Je opravdu na co vzpomínat, je z čeho se radovat a těšit se do příštích let. Věřím, že to budou roky plné plodné a záslužné sportovní práce. Nakonec by se mělo snad připomenout, aby se nezapomínalo na celou historii oddílu, všech předsedů a bývalých členů.

Tak to byl taťka zakladatel. Dnes nás chodí plavat něco přes dvacet. Doufám, že se nám někdy podaří sestavit seznam všech, co tímto vagonem prošli. Určitě to bude pestrá snůška povah.

Po každém nějaký otisk v dějinách zůstal. Některé překryl čas, o jiných se vypráví dodnes. A co ty, Boženko, na koho vzpomínáš, jak jsi začínala? Sice jsem chtěl dnes zpovídat Bohdana, který si to svým věkem zaslouhuje, ale nějak brzo utekl domů. Volba tak padla na tebe.

Božena Houřová

17. 12.2008, vagón

Takže jak jsi začínala, kdo tě přivedl?

Září 1982, Seč, na to si dobře pamatuji. Plavala jsem 5 km v Sečské přehradě. Já vždycky plavala pětky. Plavaly jsme tam spolu s Hankou Vlachovou. Stejně jako o pár dní později na Lipně. A přišel kominík a začal nás hecovat, ať se dáme k otužilcům.

Počkej, počkej, kdo je kominík?

Kominík je kominík. Ale pod občanským jménem je znám jako Jaromír Jirák. My jsme se chodívaly s Hankou koupat na písák do Stéblové a tam jsme se s ním potkaly. To víš, dvě samotné ženské, bodejť by v nich nějaký kominík neviděl objekt zájmu. Zbantoval nás tehdy na to plavání na Seči. A jak už jsem řekla, pak do nás hučel, ať se dáme i k otužilcům. Ptaly jsme se, co to obnáší. A on prý: "Nic extra, dojdete si k doktorovi na prohlídku, pak potřebujete legitku, no a budete se s náma chodit koupat do Labe."

"Do Labe, jo?", my na to. "Do Labe! Do té špinavé břčky? Si spadl z višně!"

Tenkrát Labe nebylo dnešní Labe. Dneska je to paráda, voda čistá. Tenkrát voda smrděla, byla hnědá, občas tam plaval olej. Když jsem pak přišla domů, musela jsem hned plavky vyprat. Stejně taková špína byla Metuje v Náchodě, co si pamatuji.

No, ale nám se to dálkové plavání zalíbilo. Za sezónu jsme zvládly 7 závodů po celé republice - to bylo přes léto. A současně jsme se synem jezdili i na zimní plavání, to bylo až 14 soutěží během zimy. Denně jsem plavala dva kilometry, ani nevím, jak jsem to stíhala. Já jsem tenkrát byla učitelka v mateřské školce, Hanka učila na druhém stupni. A já byla imrvére nemocná s nosohrtanem. Představ si, a pak mě to přešlo. Díky plavání a otužování.

Takže kominík vás přece jen zlákal. Vlastně musel, jinak bych tě tady dnes nezpovídal. Tak co ten kominík, kývly jste mu, vid'?

To víš, že kývly. A před tou pětkou na Seči, to byla celkem legrace. Musely jsme mít tu zdravotní prohlídku. V sobotu byl závod a v pátek jsme šly k doktoru Hyklovi. Jenže on byl na prohlídce branců u odvodní komise a zastupoval ho doktor Počepcov. On po mně lozil, hrůza, musela jsem se svlíknout do půl těla a poslouchal mi srdce. V životě mě nikdo tak neprohližel, řeknu ti, byla to psina. Ale potvrzení o zdravotní způsobilosti jsem dostala.

Pak šla na řadu Hanka. Měla nějaké problémy s kůží a Počepcov jí řekl, že s tím nesmí do vody. Mně se na závody samotné nechtělo, tak jsme to o rok odložily. A za rok to bylo to úplně stejné

- v sobotu závody, v pátek prohlídka. Jako učitelky jsme již předtím musely absolvovat zdravotní prohlídky, Hanka již měla za sebou vyšetření plic i EKG, ale já ne. A tentokrát prohlídku dostala ona a já ne. Musela jsem teda ještě rychle na polikliniku, kde mi to EKG udělali, ale razítko o absolvované zdravotní prohlídce jsem již nestihla. I tak jsme se ale na tu Seč vydaly.

Na závody nás pustili, komíník říkal, že to s tou zdravotní prohlídkou není zas až tak žhavé a nechali nás plavat. Já v mládí plavala hodně závodně, tak jsem byla zvyklá. Tady na Seči startovali všichni najednou, no byl to tedy pěkný mumraj. Všichni vyrazili kraulem jen já s Hankou ty naše prsíčka. Hanka z toho mumraje byla šokovaná a nechtěla plavat, tak jsem jí musela přesvědčit, že ji neopustím a plavala jsem s ní. Pomalu na zádech a pořád ji hecovala: "Hanko plavej, plavej."

A pomohlo to, doplavala?

No, plavala sice jako paní radová, ale plavala. Pokřikovali na nás nějací rybáři, že nás vezmou do loďky, ale odbyla jsem je, že my pardubické makrely to bez problému zvládnem.

Plavalo se od semtínského hotelu okolo ostrůvku až k židovskému hřbitovu a zpět. Na obrátce už mi bylo celkem zima, tak jsem říkala manželovi, který nás doprovázel, ať se Hanky ujme, dá ji napít a já že poplavu už sama. Někdo na nějaký lodičce se mě ujal coby doprovod a já makala. Hned to bylo lepší, protože když člověk plave na té temné přehradě sám, není to moc dobrý pocit. V cíli mě čekali rodiče Štěrbovi a vítali mě. Bojovali jsme totiž s Brňákama o body a všichni byli rádi, že Pardubice mají konečně i nějaké veteránky - mě bylo tenkrát 45 a Hance 48. Za nějakou dobu doplavala i Hanka, protože manžel a další ji dohecovali až do cíle. A protože jsme bodovaly, přesvědčili nás, ať jedeme i na další závod na Lipno.

A jely jste nebo jste toho měly dost?

Na Lipnu jsem plavala jenom já, doprovázel mě syn Mojmír, on se nudil na lodi a já dřela na pětikilometrové trati. Jen jedenkrát jsem plavala desítku a to mi stačilo, pak jsem řekla nikdy více.

Vzpomínala jsi, že jsi plavala dva kilometry denně, často s Baldou. Prozrad' jak to bylo tenkrát s těmi ploutvemi?

To jsme chodili trénovat ty dva kiláky na Hrádek. Jednou jsem plavala s Jirkou Baldou a když se nedíval, nasadila jsem si před vstupem do vody na nohy ploutve. On je o deset let mladší, tak je jasné, že mu nemůže starší ženská uplavat, to by těžko přenášel přes srdce. Jenže já s těma ploutvema jela jako drak a on ne a ne mě předplavat, makal a nic. Teprve když jsme doplávali a uviděl mě, jak sundávám ty ploutve, tak mu to došlo. Ta hrůza, kterou prožíval ve vodě, z něho konečně mohla spadnout.

Pamatuješ si, kdy tě pardubičtí otužilci křtili na Mumlavě?

To si nevzpomínám, musela bych se podívat někam do poznámek. Ale jak jsem s otužováním začala, tak jsem už nepřestala. Žádná pauza. Hodně mi to pomáhalo zdravotně. (Později přinesla Boženka diplom s datum křtění z roku 1982.)

Co další závody, kam jste jezdily?

Většinou jsme jezdily spolu s Hankou. Jednou jsme jely do Náchoda. Byla to taková perfektní atmosféra, že jsme se pořád chechtaly. Někáký otužilec z Náchoda se ptal, proč jsme veselé, co je na té studené vodě tak zábavného. A my mu řekly, že jsme kantorky a od té doby, co se otužujeme, že jsme zdravé. Tak co bychom se nesmály. On měl trochu jinou zkušenost, prý od té doby co se otužuje je pořád marod.

Sprchuješ se ráno ve studené?

Každé ráno jsem si dávala studenou sprchu a večer taky. Pět minut. Dodneška mi to vydrželo, ale jen ráno, večer už ne, to bych nespala. A ne pět minut, jen pár vteřin. Cokoli mě dnes chytne, jdu do studené vody. Vzaly mě třeba záda. Co s tím? Tak jsme vlezly u Mountfieldu do studené vody a bylo po bolesti. Podobně to bylo kdysi na závodech ve Frýdku Místku. Byla jsem nahlášena na pětku, ale necítila jsem se ve své kůži. Říkám Michalovi, teda Michalu Štěrbovi - on byl můj trenér, "Michale, něco na mě leze, já raději nepojedu". "Ale jen jed", on na to, že to zvládnem. Vidím to jako dnes, mrzlo jen praštělo a svítilo nádherně slunce. Když jsem plavala, Michal furt okolo mě, jak že se mi plave - měl o mě strach. Já že paráda. A pak vylezu z vody a nic mi nebylo, asi se to, co na mě lezlo, utopilo a umrzlo v té přehradě.

Na co dalšího si ještě vzpomeneš, nějaké recese, třeba.

Tak recese, to jsme si užili v Chocni. Tam byla parta, říkali si teplomilci, a ti vždy na těchhle akcích vystupovali proti otužilcům. Poprvé je pamatuju, když tam měli na břehu u trati stojan s kabáty, které nám nabízeli, a hesla jako "Otužoval a zemřel" a podobné. Tenkrát jsem doplavala do cíle a Franta Čapský si od nich jeden kabát vzal a pádili jsme spolu přes náměstí do Sokolovny. To bylo moje první setkání s nimi a pak jsem se do Chocně vždycky těšila, že bude veselo.

A bylo? Vrátila ses tam příští rok?

To víš, že jo. Jednou tam měli žebříňák, který táhla kobyla přikrytá úplně všude chráničkama a kabátama proti zimě. Na tom žebříňáku byl kotel. Bylo nám to divné, ale netušili jsme, co se chystá. Plavala jsem tehdy pětistovku a jak jsem šla na start, tak jsem je viděla. No a pak ve vodě, to se nedá popsat. Myslela jsem, že se utopím, jak jsem řvala smíchy. Oni spustili z toho žebříňáku do vody koryto a tím pouštěli z kotle do Orlice horkou vodu. A na každého, ať se plave ohřát.

Vždy si něco vymysleli - naposledy měli s sebou kosačky a křeslo pro revmatiky. Na Orlici pak dali molo, uprostřed postavili kamna a vyvěsili různé transparenty proti nám, už si nepamatuji co. Jednou tam měli nápis z polystyrénu, který plaval přímo na vodě.

V té Chocni bylo vždycky fajn. Jednou jsem tam byla s Lídou Jelínkovou, chystala se tenkrát na La Manche Čekaly jsme v hospodě na start, Lída dala tři piva, já dvě a ve vodě jsme pak jely jako draci. Lída byla vůbec drak, i na pivo. Jednou na Mumlavě dala na frak i Michalovi.

Plavala jsi někdy na Punkvě?

Určitě, tam byl snad každý. Tam je to zvláštní, plaveš a nad sebou máš strop - jednou těsně nad hlavou, jindy výš. Když jsem tam plavala s Lídou, tak ona byla nějaká xenofobní Říkám jí, "hele Lído, tam jsou netopýři". Prý "vůbec mi to nepovídej, nechci je vidět". Jen koukala před sebe, plavala pryč a měla z toho křeč. A přitom pak přeplavala La Manche

Ještě jeden zážitek mám z Punkvy. Koupila jsem si kdysi řecké plavky. To bylo za hlubokého komunismu. Bylo to značka Jansen, tenkrát nebyly vůbec k sehnání. Nádherné tmavomodré vzadu, vpředu světle modré a přes to tmavomodré květy šikmo napříč. Co ti mám povídat. Plavaly jsme s Lídou, voda v říjnu šest stupňů (plave se to vždy první říjnovou nedělí). Do vody se tam musíš sešoupnout z loďky. Loď je pár centimetrů na vodou a tam byla nějaká skoba, kterou jsem neviděla. Já se za jansenky chytla za tu skobu a nemohla ani nahoru ani dolů. Visela jsem tak jak treska a řvala "Lído, zachraň mě". Nějak mi pomohla. Celá vyděšená ne z toho, že jsem tam visela, ale z obavy o své jansenky, jí říkám, ať mi zkontroluje plavky. Určitě musí být roztržené, taková škoda, takové nádherné plavky. A nic. Představ si, kvalita těch plavek byla tak výborná, že neměly ani škrábnutí. Takové byly jansenky. To by mně měl pan Jansen poslat peníze za reklamu.

Zlanařila jsi na plavání i někoho z rodiny?

Se mnou se otužoval syn Mojmír, skončil v roce 1993. Možná začne znovu, Michal ho hecuje. Ale sprchuje se už jen teplou vodou, tak nevím. Že prý se mu to studené sprchování nikdy nelíbilo.

Co se týká manžela, tak když jsem se já začala otužovat, on to jen tiše přijímal. Hodně mě ale podporoval můj sedmaosmdesátiletý otec, který vždycky říkal: "Kdybych já byl mladší, hned jdu do toho s váma". Manžel Josef mě to toleroval, ale potichu. Tak to trvalo celkem deset let a pak najednou v roce 1992, to mu bylo 65 let, když už byl v důchodu a měl času dost, tak začal s otužováním taky. Vykonával tady funkci topiče, nikdo jiný netopil, jen on. On to miloval. Vždycky Vincka rozfajroval, až mu ostatní nadávali, jak je tu horko. V roce 2003 ale bohužel zemřel a vlastně teprve po jeho smrti se začaly rozepisovat služby, protože to neměl kdo dělat. On byl do topení zažraný, byl tady třeba už od osmi od rána a než začal v deset trénink, bylo tady jako v sauně. Zemřel půl roku před Jardou Hrdinou, oba byli ročník 1928. Jarda zemřel v létě, Pepa v lednu 2003. Byl perfektní houbař. Když bylo špatné období a nikdo z lesa houby nenosil, tak on vždycky v košíku něco měl. Byl takový workholik, pořád hrabal tady na vagónu listí, neuměl se zastavit. Často jsem mu kvůli tomu nadávala.

Ty jsi taky učila plavat malé děti, jestli se nepletu?

Už v Litomyšli jako mladá jsem učila plavat brance a děti, měla jsem na to kurz. Byl to můj velký koníček. V mateřské škole jsem začala kdysi propagovat i saunu, tenkrát to ještě v módě nebylo, ale my s tím měli opravdu pozitivní zkušenosti. Tady v Pardubicích bývaly děti hodně nemocné a díky sauně pak byly vůči těm nemocem dýchacích cest mnohem odolnější. Ony tenkrát díky sauně a já dnes díky otužování. S tím já neskončím, toho se nevzdám.

I následující zповědník patří k otužileckým starožitnostem - o chlapech se to říct může. Dnes je v důchodu, ale chodí vypomáhat do divadelní scény v Hronovické. Dříve jste ho mohli vidat s teodolitem, jak pilně vykonává svou geodetickou profesi. Pár let byl rovněž členem pardubického zastupitelstva. Vždy plný elánu a jeho oblíbená prűpovídka po vlezu do vody, ať má jakoukoli teplotu, zní: "Tak dneska už dál neplavu, zase se mi potí čelo."

Václav Burian

7.1.2009, vagón, mráz -10, voda +1

Já jsem začal s otužováním zhruba na podzim 81, trochu jsem se otužoval sám. Chodil jsem plavat do Chrudimky v Pardubicích a na chatě, kterou jsme měli ve Slatině nad Zdobnicí.

Když Chrudimka v zimě 81/82 zamrzla, sháněl jsem nějaké informace, kde vlastně ti pardubičtí otužilci plavou. Jeden z mých kamarádů tenkrát dělal v plynárnách a když jednou přišla řeč na otužování, tak mi povídá: "Poslouchej, u nás dělá nějaký Jarda Hrdina a ten je předsedou těch otužilců, já ti dám na něj kontakt." Slovo dalo slovo, Jarda mě pozval na střeďeční koupání a už to bylo.

Tenkrát ještě vagón nebyl, že ne? Kde jste se scházeli?

Nebyl, to je pravda. Chodili jsme k vodákům do Arosy, kde nám půjčovali šatnu. Byly tam sice kamna, ale nebyl to dnešní Vincek, bylo to takové neútulné. Pamatuju, když jsem tam přišel, tak se tam na akumulacích vyhřívala doktorka Stará.

Jak probíhaly tréninky? Slyšel jsem, že tenkrát to nebylo jen přijít, zaplavit si, popovídat ...

To teda nebylo. Jarda Danielka nás tvrdě trénoval, před tréninkem jsme museli cvičit a po tréninku pět až deset minut běhat, než nás pustil do šatny. Tenkrát nás bylo asi dvacet. No a na konci roku 82, když jsem tam byl již téměř rok, jsem byl pokřtěný na Mumlavě.

Kdy jste v Arose skončili, kdy a jak se tady vlastně objevil dnešní vagón?

Jak jsem říkal, začínali jsme v podnájmu u vodáku v Arose. Když nás vodáci z Arosy vyhodili, tak tělovýchovná jednota Semtín, kam jsme pařili, nám sehnala prostřednictvím jednatele Habětínka vysloužilý autobus škoda RTO (ten s tím motorem uvnitř vedle řidiče). Myslím, že to bylo v zimě 84/85. Původně s ním jezdili vodáci Synthesie a když už ho vyřadili jako zastaralý, tak jsme jej dostali. Vyndali jsme většinu sedaček a instalovali tam malé kamna - takový malý předchůdce Vincka. Byly podobné tomu dnešnímu, ale jak říkám, menší. Komín jsme vysunuli jedním tím vyšupovacím okénkem a už bylo teplo. Používali jsme ten autobus celou zimu, ale když říkám, že bylo teplo, tak to ber s rezervou. Ten rok zrovna byly mrazy -20 °C. Už bylo sice hotovo nové Labe, ale pořád ještě nebylo zdymadlo, takže hladina byla poměrně nízko. Vždycky při tréninku jsme nejdříve museli u starého dřevěného vodáckého mola vysekat v ledu vanu cca 2x4 m a než jsme se převlékli, znova to zamrzlo. Když jsme se vykoupli v tom bazénu, kde byla ledová tříšť, tak když jsi vylezl, hned to na tobě zmrzlo. Jen ses oklepal od zmrzlých kapek a byl jsi suchý. Problém byl, že bus měl železnou kliku, takže když ses chyt,

tak jsi přimrzl. Dodneška takovou zimu nepamatuju.

Kolik sezón vám teda ten autobus sloužil?

Autobus byl jen jednu sezonu a hned další jsme sehnali vagon, který máme dodnes. Byl to vysloužilý poštovní vojenský vůz. Byly v něm jednotlivá kupátka a dvojce kamna - v každém rohu jedny. To poslední kupé jediné zůstalo celé - dnes to je tam naše kuchyňka.

Jak jste ten vagón sehnali? Stálo vás to něco nebo to byl dar vojáků?

Sehnal ho náš předseda Jarda Hrdina prostřednictvím tehdejšího člena Cejpa - ten dělal jako civil u vojáků. Já jsem tenkrát dělal pokladníka, platil jsem to přes černé peníze a pamatuju, že za vagón jsme dali 500 Kč. Dražší byl autojeřáb, který ho stavěl, ten byl za 750.

Jak jste ho sem dostali?

V Pardubicích bylo železniční vojsko a kdysi se po Pardubicích po městě rozváželo uhlí tak, že celý vagon s uhlím se dal na podvalník a s ním se jezdilo po městě a uhlí se rozváželo do domácností. Ten podvalník tahala TATRA 111. No a na takovém podvalníku sem ten vagon přijel.

Co ty černé fondy? Dneska už je to promlčené, tak o tom nějakou informaci pusť.

Ty černé peníze vznikaly tak, že když jsme jezdili na plavecké akce, psaly se cestáky. Já jsem nikomu nic neproplácel a peníze za ty cestáky šly do černých fondů. Neměli mě za to moc rádi. Klasičtí otužilci jo, ale tenkrát s náma byli i dálkoví plavci. Ti plavali závodně celý rok a jezdili po akcích. Tak jsme jim nakoupili tepláky, plavky, činky a dali jsme jim to. Jarda Papák dělal tenkrát v Prioru, dnešním Tesku, vedoucího sportu, tak jsem to u něj pro oddíl nakoupil. Ti dálkoví plavci pořád chtěli za cestáky peníze, ale protože to šlo do toho fondu, tak mě v lásce neměli. Po mě pokladníka převzal Petr Veselý, předával jsem mu 17000 v černém fondu. Jenže Petr to zpronevěřil. Šel jsem za ním a povídám: "Já vím, kolik tam bylo, kolik jsem ti předal. A ty to víš taky." Petr to pak vrátil, věřím, že jediné díky tomu, že jsem za ním šel a řekl mu to.

Končil jsem jako pokladník kolem 89, v té době to byly velké peníze. Petr Veselý dělal v hospodě U vojáků, říkalo se tomu u dvou zlodějů. Ale o mrtvých jen dobře, už to má za sebou. Ale zachoval se charakterně, peníze vrátil. On se pak bál tady dlouho chodit, ale pak začal znova.

Ty jsi dělal chvíli i předsedu, jak to bylo?

Mě po 89 zvolili za předsedu oddílu. Jako všude, i tady se odstraňovali komunisti. Předě mnou to dělal Jarda Hrdina. Snažil jsem se to nějak vést, ale Jarda Hrdina a Lád'a Drobílek mi trochu mydlili schody - nemohli unést, že je odstavili. Ani jsem nekřtil, i když to bylo vždy výhradní právo předsedy. Nechal jsem to na Jardovi, aby v tom pokračoval. Nechtěl jsem té pravomoci křtitele využít ke zhoršení vztahů. Ale nemohli to unést, dělali mi trochu problémy. Nakonec to vyřešil Michal Štěrba, který se dohodl s Jardou Hrdinou i se mnou, že si tu funkci vyměníme. Dělal jsem to asi dva roky a pak to zase předal Jardovi. Ty první postkomunistické návaly už vychladly a vše bylo dál bez problémů.

Jarda Danielka byl vždycky trochu divnej, dnes to můžu říct, byl můj dobrý kamarád. Já jsem třeba vyjednával srub v Harrachově pro křtění. Hostinský mě říkal, že tam musíme utratit aspoň pět tisíc, jinak že nám to nedá. Tak jsem to nevzal a ten rok jsme se svlékali venku na sněhu. Pak jsem sehnal tu hospodu dole v Harrachově, bylo to daleko a bylo tam drahé pivo - o 2 Kč více než jinde. Nikdo nevěděl, co jsem s tím měl za starosti a Jardovi se to nelíbilo. Pak si tam Ševčík udělal ten srub, co tam jezdíme dodneška, tak už ty šlo.

Ještě k těm dálkovým plavcům, tenkrát jich byla tady poměrně velká skupina. Chtěli hodně peněz na bazén, aby mohli trénovat. Nebyly to pro mě lehká léta, a myslím si, že jsem si toho předsedování moc neužil, bylo to těžké. Po mě to vzal Petr Veselý. Byl jsem tenkrát i pardubický radní a snažil se dostat do oddílu nějaké peníze. Na každé zimní vystoupení jsem prosadil celkem slušnou sumu jako dotaci na tradiční akci - to nám dávají dodneška. Nechci se chlubit, ale byla to moje zásluha.

Kdo všechno vlastně dělal předsedu?

První byl Jarda Danielka, od roku 71, kdy oddíl založil. Po něm to dělá Honza Matýsek. Nebo to bylo naopak. Já teď vlastně nevím, jestli Danielka byl předseda. Od roku 74 předsedoval Jarda Hrdina a to až do doby, než jsem ho v 90 vystřídal. Pak v roce 93 to znovu vzal Jarda a dělal to až do 2003 do své smrti, po něm je teď Láďa Netušil, kterého Hrdina doporučil.

Ty jsi byl i pokladníkem. Vzpomeneš si na všechny pokladníky?

První byl - takový vysoký, někde z Kladna, nevzpomenu si na jméno. Myslím že plaval s manželkou, toho jsem střídal já. Po mně Petr Veselý, pak Jiří Richter, pak Jarda Papák a pak Jiřinka. Ta to dělá dodnes.

Když jsi zmínil ty dálkové plavce, nezlákali tě někdy, aby jsi plaval s nimi?

Nechal jsem se vyhecovat Michalem Štěrbou a zkusil jsem to. Michal je hrozně soutěživý, pořád chce vyhrávat. Tak nás honil v zimě, aby jsme plavali a získali co nejvíc bodů. Vyhecoval i mě, plaval jsem jednou na čas 5 000 m v Brně, 750 v Plzni a Bratislavě, což přinášelo při mém neumění plavat cca 18,5 minuty na 750 m. Byl jsem celý zmrzlý. Můžu vám říct, že když jsme v Plzni plavali na Boleváku, někdy v prosinci, voda měla asi 3 stupně. Uplaval jsem těch 750, šel do šatny, osušil se a převlékl. Tenkrát s náma doktor Novák z Plzně dělal vědecký výzkum. Před vstupem do vody jsme dávali krev a měřili nám tělesnou teplotu, totéž po výlezu. Tenkrát jsem na té sedmsetpadesátce předplaval Frantu Kosaře, dodnes mi to nemůže zapomenout. Takže když jsem vylez, připomínám že nám teplotu měřili v konečníku, nic moc, tak po 20 minutách čvachtání ve vodě mi naměřili 32,5 stupňů. Podle všech známých i neznámých fakt jsem byl mrtvý muž, ale já se cítil naprosto v pořádku.

Nějaký můj jmenovec Burián plaval v létě na Lipně ve vodě cca 18 °C 10 km. Jemu naměřili tělesnou teplotu 35,5 stupně a on byl totálně prochlazený, zblblý. Kdyby ho tenkrát Franta Veclovský nemasíroval a nedával horký čaj, tak to snad nepřežije. Franta ho tím masírováním a čajem stoprocentně zachránil. To jste ještě neviděli, jak to vypadá, když člověk zblbne. My jsme ho museli vesly hnát ke břehu, on plaval úplně jinam. Já si to laicky vysvětluji tak, že je podstatný rozdíl mezi krátkodobým prochlazením v zimě, kdy se plave nějakých 10-15 minut a podchlazením v létě, kdy se plave dlouho. To je asi mnohem horší.

Já sám plavat neumím, neumím kraula. Plaval jsem v životě jen 3x desítku - na Seči, v Brně a v Ústí nad Labem. Můj nejrychlejší čas byl 4 hod 6 minut a nejdelší 4:20. Představ si 4 hod ve vodě prsama. I když má voda cca 20 stupňů, doplaveš úplně zmrzlý. Já kdy vylez, tak jsem nemohl chodit, kolena totálně zmrzlé. Bylo to hrozné, řek jsem si, že nikdy více. Mimochodem, tehdy mě doprovázel Jarda Drobílek a já mu říkám, potřebuju teplý čaj, že jsem totálně zmrzlý.

A on na to: "Ještě mluvíš, to znamená, že ještě žiješ. Nic nepotřebuješ!" Tak jsem prchl za doktorem, za Mirkem Trejbalem, a říkám, jak jsem zmrzlý, prý dej mi něco nebo umřu. "Dej si panáka nebo dva," on na to. Tak jsem si jich dal osm a ožral se pod lékařskou péčí - byl jsem totálně grogy.

Třeba v Brně na pětistovce, to jsem byl za cca 10 minut promrzlý jako kretén a nebyl jsem schopen vypít vodu. Hrneček jsem držel oběma rukama a tak se mi klepaly ruce, že mě museli dát napít. Tak jsem s těma Štěrbovými blbinama přestal. Jó, takové hovadiny jsem dělal. Pak jsem zjistil, že nejlepší pro otužilce je plavat tak, jak to tělu vyhovuje, co mu dělá dobře. Takže dneska se nestydím plavat třeba jen 100 m, protože vím, že mi to dělá dobře. Moc dobře vím, co ty delší tratě s člověkem udělají.

Takže zimní plavání ano, dálkové ne?

Myslím, že mi zimní plavání rozhodně neuškodilo, naopak, dělá mi to dodnes dobře. Mám artrózu, předepsané suché teplo, ale plavu tu svoji stovku. Tvrdím, že na psychiku je to vynikající - jsem ročník 1941.

Můj otec plaval před druhou světovou válkou s Alfrédem Nykodémem, zakladatelem zimního otužování. Ve Vltavě spolu plavali na Štěpána. Táta na to trénoval tak, že mu maminka dávala v Břevnově, kde bydleli v malých domečkách, do necek studenou vodu a on takhle trénoval. To si někdy zkuste - napustit studenou vodu do vany a lehnout si do ní. To je horší, než v Labi. Když mi to tatínek vykládal, myslel jsem, že je blázen. Pak, když jsem dovršil svých 40 a začal se zimním plaváním, tak jsem se tatínkovi v duchu omluvil a dal mu za pravdu. Zimní plavání určitě ano.

Prvním předsedou pardubických otužilců byl Honza Matýsek z Bohdanče. Dnes se s námi pravidelně do vody noří jeho syn, rovněž Honza. Vždy plný historek, při kterých se okolí chytá za pupek a nemůže popadnout dech pro samý smích. Jednou to sepsal, tak to je samostatná kniha. (Třeba až bude Honza v důchodu, tak nakoupíme pořádnou zásobu surovin na hriaté, zavřeme se ve vagonu a budem mluvit a psát, dokud nepadnem vysílením.) Stále ještě v pracovním procesu v Semtíně, ale už se nemůže dočkat důchodu. Prý kdyby mu to ti zpropadenci ve vládě neprodloužili, nemusel už po středečním koupání spěchat domů, aby nezaspal druhý den do práce.

Honza Matýsek

7.1.2009, vagón, mráz -10, voda +1

Honzo, než začneme, ty ses zmiňoval, že tvůj děda se jmenoval ještě Matejsek. Jak to bylo?

No to máš pravdu, byl to Matýsek s "ej". Ale když šel na vojnu, tak to někdo blbě přepsal, dědovi to bylo jedno a už to tak zůstalo. Aspoň mám ten podpis kratší.

Tebe tady všichni znají, že vždycky vysypeš z rukávu nějakou historku. Řekni prosím tě tu jednu z posledních, jak vám zpřísnil v Semtíně pravidla pro jízdu na kole po objektu fabriky.

To zase někdo vymyslel nařízení, že po fabrice se můžou pohybovat jen kola splňující vyhlášku. To znamená se světly, odrazkami, zvonkem, a já nevím čím ještě. Tudle mě na vrátnici vrátná zastavila a říká: "Pane Matýsek, já vás tam nesmím pustit, vy nemáte na kole odrazka." Fakt, opravdu řekla, že nemám odrazka. Nějak jsem předem tušil, že by mohly nastat problémy, tak jsem byl na to připraven. "Jak to, že nemám v kolech odrazka, se podívejte pořádně, jsou tam odrazka." Ona se sehla, kouká, samozřejmě nic nevidí, ať si z ní nedělám srandu, "Tam žádná odrazka není!!!" "Ale je," já na to, "to jsou neviditelná odrazka, ta svítí, jen když se na ně posvítí. Tak je jasné, že je teď nemůžete vidět!" To si dokážeš představit, jak zrudla, protože ostatní kolem se už začali pochechtávat. Byli rádi, že jim v šest ráno, za tmy a v zimě po kotníky ve sněhu něco trochu rozehrálo duši. Vrátná se trochu šprajcla, a že kdyby se mi něco na tom čerstvém sněhu stalo, tak ona za to bude odpovědná, protože mě tam pustila s nevybaveným kolem. Tak jsem jí chtěl uklidnit: "Milá zlatá, tohle kolo, TOHLETO kolo je kolo Ukrajina. Tomu žádný sníh ani nic jiného neublíží, to je na to stavěné. TOHLE kolo věnoval mému dědovi Stalin. Nebo že by to byl Hitler? Já teď nevím, mě se ti fanatici pletou." Otevřela pusu dokořán a než ji stačila sklapnout, byl jsem pryč.

Tak trochu vážně, jak si začal s otužováním?

Jednou k nám přišel mistr kominický vymést komín. S tátou jsme se kolem něho ochomýтали a nějak přišla řeč na otužování. On byl již tenkrát členem oddílu a začal nás přesvědčovat, ať přijdem a dáme se k nim. Zvlášť když věděl, že jsme s tátou chodili plavat. Ale my to dělali špatně, protože jsme chodili každý den - na písák do Černé u Bohdanče. Já se vždycky vykoupal, nebyl jsem tam dlouho, pak rychle ven a zpátky domů do Bohdanče jsem cca 3 km běžel. Doma jsem se teprve převlékl. Teprve pozděj jsem se dověděl, že nemůžeš takhle zmrzlý déle běžet, protože si podchladíš dýchací cesty. Slovo dalo slovo a my přišli. Takže nás zlákal kominík (Jaromír Jiráček). Byl to člen, o kterém se dá říct, že sehnal všechny ostatní. On vlastně přivedl skoro každého. Kominík řekl přijďte, existuje oddíl, tak tam přijďte. Vlastně v tom měl ale prsty i Jarda Hrdina, který byl tenkrát zaměstnaný v plynárnách. Znal jsem se s akademickou malířkou Horákovou, k ní chodil Hrdina a nějak se o nás bavily. Jarda Hrdina jí řekl, ať s tátou přijdem. A my přišli a za pět let udělali tátou předsedu.

Tenkrát to vedl Danielka, on vlastně oddíl založil. Funkce předsedy ještě nebyla, byly jsme pod Duklou Pardubice a on byl vlastně trenér. Oficiálně jsme byli Dukla Pardubice, ale neoficiální název byl Dukla Racek - to bylo podle jména nějakého Racka. Ve skutečnosti se jmenoval Racko. Danielka se vždycky rozčiloval, když se řeklo Dukla Racek.

Tenkrát se už křtilo?

Ne, to až kdoví kdy. Mumlava, to byla práce Danielky, který pořád koukal, kde by udělal nějakou atrakci pro oddíl. Byli tam tenkrát jednou v létě a řekli si, že by se tam mohlo jezdit v zimě křtít, a tak se to zavedlo. Byly i roky, kdy se křtít vůbec nejelo. To byly takové oddílovo-krizové léta. Mezi členama byla řevnivost, jedni se oddělili od druhých, jeden se s druhým hádal. Pamatuju, že jednou se zase mělo jet na Mumlavu. Přijel autobus, ale na shromaždišti jsem byl jen já s tátou a Dana Neskusilová. Tak to autobusák otočil a že nikam nejede. A nejelo se.

Jak to bylo v počátcích oddílu po organizační stránce? Jak si to pamatuješ?

Začínali jsme pod Duklou. Pak se oddíl převedl pod Semtín, ale Danielka trval na tom, aby to bylo vedený ve spolupráci s Duklou. Náš táta říkal, podle mě udělal táta kravinu, měl tam napsat ve spolupráci s Duklou, ale on pořád říkal, že jednou je to Semtín tak to musí být Semtín. Danielkovi se to nelíbilo, protože byla vývěska, kde stálo Semtín a o Dukle ani slovo. To byla doba, kdy se četly na trénincích nějaké politické aktuality, ale oni to měli nařízeno, všude byly nějaké paka, co ty politické aktuality prosazovali a muselo se to dělat i ve sportovních oddílech. Běžní sportovci na to koukali s despektem, co blbnou, ale muselo to být.

Jaký jsi měl dojem z prvních tréninků. Jak vím, tenkrát to byly ještě opravdu tréninky se vším všudy.

Já jsem přišel v roce 72, myslím, spolu s tátou. To byly tvrdé tréninky, scházeli jsme se jako dnes. Trenér (Danielka) měl napsané, kdo kde se chystá plavat, na jakou soutěž a trať se přihlásil. Oddíl pořád na nějaké soutěže jezdil, jezdili jsme tenkrát vlakem. Takže Danielka měl rozepsané, kdo jakou trať plave a podle toho mu určil dobu pobytu ve vodě. Když voda zamrzla, vysekali jsme v ledu trať a on ti řekl, že budeš plavat deset minut ap. A stál nad tebou s hodinkama a stopoval ti to. Vylézt dřív to nepřicházelo v úvahu. Protože "Jak vylezeš dřív, nepoplaveš!" On byl jako zodpovědný, že tu trať zvládneš, aby tě pak na soutěži netahali z vody. Proto nás tak cepoval.

Chodili jsme dvakrát týdně, teplota bývala jak dnes, zimy byly pořádné. Asi jako dneska (7.1.2009: voda +1, vzduch -10). Váleli jsme se ve sněhu, mrzlo. To jsme byli ještě v pronájmu u veslařů vedle koupaliště, ti nám pronajali boudu, říkali jsme tomu na kuřích nožkách. Lezlo se tam totiž po žebříku. Veslaři tam dávali lodě, nahoře byla kamna a celé to bylo asi jako půlka našeho dnešního vagónu. Když se tam nahnulo víc lidí, tak se to celé houpalo. Tam se zažilo spousta srandy. To jsme tenkrát ještě plavali na starém Labi, nové už bylo, ale nebyl ještě jez a do toho nového Labe byl ze břehu hrozný sešup. V zimě to nešlo ani vylézt. Navíc to nové Labe bylo hrozně špinavé, nebyly čističky a Hradec to hrozně svinil. Naproti tomu staré Labe bylo relativně čisté. Dneska je to už dávno naopak. Největší znečišťovatelé byly papírny Hostině, pak Tiba Dvůr Králové, cukrovar Předměřice a Gumokov Hradec. V samotném Hradci pak tekly tři kanály s městskými odpadkami přímo do Labe. Půlka Labe byla doslova barevná, teprve se to trochu promíchalo na jezu ve Vysoké. I tam byl ještě vidět rozdíl vody. Takže do toho nového Labe jsme lezli jen v zimě, když staré zamrzlo. Byla to hrůza, na břehu byl černý šlem - fuj. Teprve až se začaly stavět čističky, tak to šlo.

S tou špinou to ale nebyl jen případ Pardubic, že ne?

Pamatuju si, jak jsme jednou jeli do Vrchlabí. Tam ti byl smrad! Šlo to od té přehrady - Les Království. Celá přehrada byla jedna žlutá pěna, protože papírny tam něco vypustily a ono to hnilo. To Labe bylo fakt hrozné, to by ti řekla třeba Lída Novotná, vždycky měli na plavkách černé šmouhy.

Plaval jsi někdy dlouhé tratě nebo ses nenechal zlákat?

Kdysi 5 km na Seči, ale více ne, nebavilo mě to. Tady plaval Jindra Vlasák - ten plaval deset km, pak Jirka Bárta, ten byl z Borku a jezdil sem na skútru.

Ty ses dal i k potápěčům. Pomáhá to k otužování nebo naopak?

Já se začal otužovat proto, abych vydržel dýl pod vodou. Jenže to na to vůbec nemá vliv. Naopak jsem byl často zmrzlejší než kluci, co se neotužovali vůbec. Myslel jsem, že mi to otužilectví prodlouží pobyt pod vodou, ale není to pravda. Jednou jsem to málem zaplatil životem, to jsem plaval jeden km v Hradci. Voda měla pět nebo čtyři stupně, jenže byl velký proud a oni dali první část proti proudu. Říkal jsem si, je to můj první kilometr, to nevzdám. Ta trať byla tam proti proudu a zpátky po proudu. Byl tam nějaký most a já objal pilíř, že si odpočinu, ale byl tam nějaký šroub a o ten jsem si roztrhl kůži. Pak už to byla fakt krize, bylo to, jako když na tebe kladou cihly a pořád víc a víc a ty těžkneš a těžkneš. Měl jsem pocit, že se utopím. Když jsem doplaval, chechtal jsem se jak šílenec, ale nic si nepamatuju, byl jsem totálně podchlazený. Probral jsem se, až když mě Trejbal vezl autem. Kupodivu jsem to však nijak neodstonal. Ale myslím, že kdybych tam byl v té vodě o minutu déle, tak to nepřežiju.

Jak to bylo s tím neoprénem a policajtem?

Jednou jsem jel z opatovického písničku a zastavila mě hlídka VB. Bylo to zhruba v osmdesátém roce. A hned ono tradiční "Pane řidiči, kontrola dokladů." Stáh jsem okýnko a podávám mu potřebná lejstra, jenže když mě viděl, tak hned ať si vystoupím. Já byl v neoprénu, kapala ze mě ještě voda. Musíš si uvědomit, že to bylo hluboko v noci. Já chodil z šichty domů v deset, převlík jsem se a vyrazil se potápět. Odpotápěl a odplaval jsem si své a hurá domu, takže mohlo být mezi jednou a druhou ráno. Zastavili mě tenkrát na Hradubický. Prý kde jsem byl a já že potápět se. Oni mě podezřívali z pytláčení, prohlídli kufr, ale nic nenašli, protože já se fakt byl potápět. Pořád v tom hledali nějakou nekalou činnost a jen neradi mě propouštěli, aniž by našli něco protisocialistického. Já jsem byl v tom neoprénu, protože jsme se potápěli i pod ledem v zimě. Voda ti do neoprénu nenateče, ale nejhorší je, že ti odejdou ruce, i když máš sebelepší rukavice. Pak si nezmáčkneš ani nos, aby sis vyrovnal tlak. Dříve ty neoprény byly jako gumová kukla, to ses musel namydlit, abys tam vlez. Jenže pak se z toho svlíknout, to jsi těma zmrzlýma rukama sám nedokázal. Ted' je to na zipy a vše je v pohodě.

Ty jsi pak na nějakou dobu dal pardubickému oddílu sbohem a chodil jsi do Hradce. Proč to?

Je fakt, že jednu dobu jsem místo do Pardubic chodil do Hradce. To bylo někdy v 1979/80. Přestěhoval jsem se tam a oženil. Bydlel jsem v Hradci asi patnáct let, pak jsem se rozvedl, hradečtí otužilci mě vyhodili, a tak jsem se vrátil do Pardubic.

Počkej, jak vyhodili?

Oddíl mě vyhodil, ale to nebudu rozebírat. Dostal jsem zákaz do toho hradeckého oddílu vůbec chodit. Ale já je převez, vstoupil jsem k veslařům. Ti otužilci totiž byli u veslařů v podnájmu. Tak jsem chodil k veslařům a přitom se koupal. Někakou dobu předtím jsem se převlíkal na břehu, ale ono to dlouhodobě nejde. Proto jsem šel k těm veslařům. Chodili jsme do té veslařské boudy a tam jsme popíjeli. Bylo to fajn, tam se psalo na sekeru a jednou za měsíc se to zaplatilo. Byli takoví, co smrděli kourunou - neznal míru, ale pak měl platit pár stovek a on měl od manželky třicet korun na týden. Byl to tam samý pivař, basy piv. Jen ženské si dávaly víno. Oni měli třeba polystyrénovou desku na vodě, na tom piva a plavali, dokud to nevypili.

Tak už konečně vím, odkud vznikla myšlenka oslavit tvé šedesátiny loni na jaře s polystyrénovou deskou na vodě, na které se podávalo šampaňské a zákusky.

To bylo fajn, že jo. Ještě štěstí, že v tom květnu už bylo Labe celkem teplé. Při dnešním počasí by se to dělat nedalo, to bysme kolem té desky dlouho nevydrželi.

Vzpomínáš, kdo dělal předsedu a jak šli jeden za druhým?

První byl táta, pak Ladislav Lukáš z Doubravic, pak Hrdina, pak Burián, zase Hrdina a dneska je to Láďa Netušil.

Co zdraví? Utužilo se po těch létech ve studené vodě nebo ne?

Žádný zázrak, furt stejný. Ale to víš, že tě to otuží.

Tak Honzo, ještě něco duchaplného závěrem a pro dnešek stačí.

Duchaplného, duchaplného. Já bych moh vyprávět, ale nic mě nenapadá. Ale přece. Jednou jsem si koupil v Německu koupací čepici, krásná byla, perfektně mi seděla. A na nějaké soutěži byl nějaký podivín ze Svitav, který tu mou čepku obdivoval. Pořád dotíral, odkud ji mám a já to už nevydržel, tak povídám. "To je z Hrádku nad Nisou a je to ze stejného materiálu, z kterého se dělají šprcky. Napiš si tam a oni ti jí pošlou." A on fakt napsal a oni mu poslali slušný omluvný dopis, že tento sortiment bohužel nedělají. Ten Hrádek mě napadl, protože s náma v horolezeckém oddíle jezdila jedna kočka. Ostatní ji znali, já ne, a oni pořád ať se jí zeptám, co dělá. "Co děláš?", ptám se. "Maluju šprcky, co bych dělala." Ona fakt malovala šprcky a tak hezky o tom povídala, co všechno je s tím třeba udělat a jak. No úplná věda. Hrozně pracné a sama ruční práce.

A ještě jednu vzpomínku mám, úplně z jiného soudku a vůbec ne veselou. Kdysi s námi chodil jistý Brát, a ten nám udělal exkurzi do pardubického krematoria. On dělal spalovače mrtvol, spálil tisíce lidí. Nakonec spáchal sebevraždu. Pustil si plyn a dal igelitový pytel přes hlavu. On se s oddílem nějak rozkmoťil, už nevím proč, a pak založil oddíl v Přelouči. No tak ta exkurze, to byla hrůza. Vzal nás na to pálení, my o tom neměli ani ánung. Nakecá se kolem toho plno kravin, ale to co jsem já viděl, raději nebudu ani komentovat.

Ty jsi plaval i s Novákem, že by třeba pár slov ...

S Novákem jsem toho zažil dost. Dělal jsem mu třeba doprovod, když chtěl plavat přes Balaton. To byly ale hrozné podmínky, to se vyplavalo z Balaton Keneszy a plavalo se směrem k poloostrovu Tihány a dál. Já nevím, kolik to má kilometrů, asi sedmdesátpět. Chtěli to plavat s Jouklem Přerova, to byl takový svérázný chasník. Ten se o nic snestarál a jenom žral. On třeba plaval a žral přitom chleba se škvarákama. Jenže tenkrát byla bouře, začali se dělat obří vlny, my seděli v gumovém člunu a já měl připravovat čaje. To prostě nešlo! My jsem v tom člunu

plavcům nestačili. Tak já skočil do vody a krmil je z vody. Novák po 5 km vylezl do lodě, že dál v těchto podmínkách nepoplave. Joukl ale plaval dál a já s ním s ploutvema. Na Tihány začali lítat rakety, dávali nám tím najevo, že musíme opustit vodu a přerušit plavbu. Tenkrát to organizovala i financovala Meopta Přerov. A oni, aby měli zásoby vody a jídla, tak zakotvili takovou plechovou loď na tom Balatonu. Jenže když se spustila ta ukrutná mlha, nebylo vidět na krok. Byl tam tehdy velitel leteckého pluku v Přerově, on měl letecký kompas a v té mlze tu loď našli úplně přesně. Ti chlapi v té lodi byly zoufalí, nabírala se jim do lodě voda a oni ani nevěděli, kde je břeh. Uplavali jsem v tom marastu tenkrát asi 15 km, Joukl klasicky a já s ploutvema.

A další zas někdy jindy.

Občas se mezi námi ve středu či v sobotu objeví někdo, koho ti služebně mladší už ani neznají. Většinou když se slaví Morana - to je patronka otužilců, se kterou se loučíme vždy na jaře a na podzim ji opět vítáme. Při té příležitosti se nás pokaždé sejde více, než chodí pravidelně plavat. Jedním z nich je i dlouhodobý vedoucí sportu v bývalém Prioru, dnes již jak sám říká 28-letý (čti pozpátku) důchodce, který dal otužování sbohem před čtyřmi léty.

A když nemůže hora k Mohamedovi, musí to být naopak. Proto jsme se domluvili a jednu mrazivou lednovou středu, kdy Labe kleslo na +0,5 °C a teplota venku na mínus sedm, jsme po koupání a nezbytném ohřátí se u Vincka vyrazili za ním. Sice trochu komplikovaně, protože poté, co jsme Lídu s Jiřinkou odeslali autem předem tvrdíce, že klíče od vagónu samozřejmě máme, jsme zjistili, že je samozřejmě nemáme. Ještě že existují mobily. Lída otočila svého Forda a za chvíli byla zpět i s klíčem. Pak už jen zamknout, vytlačit Lídu i s autem ze sněhu, a na kole za nimi. Majka sice políbila nechtěně asfalt, když jí na ledovatce podklouzlo kolo, ale nakonec jsme ve zdraví dojeli na místo určení.

Jaroslav Papák

14.1.2009, u Jardy doma se zpovídání zúčastnili Lída, Jiřinka, Majka, Honza, Standa, Jarda a zapisoval Jirka.

Jardo, tak povídej o svých začátcích.

Začal jsem někdy na podzim v říjnu v devadesátém roce. Trejbal mě mockrát honil, abych k nim šel. Já jsem už v roce 1972, když byl oddíl v začátcích, byl rozhodnutý jít na novoroční soutěž na Labi a zaplavat si. Jenže když jsem tam přišel s ručníkem, plavkami, s botami, všechno jsem měl s sebou, tak mi organizátoři řekli, že bez lékařské prohlídky mě na soutěž nepustí. Pamatuji, že tenkrát tam byl na břehu Labe autobus, který sloužil jako převlékárna a zázemí.

Takže tě na soutěž nepustili a kvůli toho jsi pak ani nevstoupil do oddílu?

Ne, to ne. Dělal jsem tenkrát v Prioru, a to se nedalo chodit. Měli jsme odpolední a dělali jsme i v sobotu. Takže jsem to na tréninky nestíhal. Až jak jsem šel do důchodu, tak jsem měl najednou čas a do oddílu jsem vstoupil. Tím začalo mé pravidelné otužování. Jinak se otužuju již od 1949, když jsem šel na vojnu. Jsem ročník 1927. Letos mi bude 28 let.

Takže v devadesátém jsi vstoupil a hned tě pokřtili ...

Na Mumlavu se tenkrát jezdilo v lednu, takže hned 91 v lednu jsem byl křtěn. Kmotra mi dělal Jarda Danielka, Vašek Burián a Drobílek.

Ty jsi dělal v Prioru s další naší členkou, s Jiřinkou Hájkovou. Kdo byl dřív u otužilců, ty nebo ona?

Já jsem vlastně Jiřinku přivedl, dělali jsme spolu v Prioru. A když šla do důchodu, tak už taky měla čas a já ji sem přivedl. Spolu s ní začínal ještě Miloš Sakař a Standa Farkaš a Alena Šimková. To byla to parta, co jsme spolu jezdili na soutěže.

Kam všude jste jezdili?

Já jsem dálkově plaval jen jeden rok, tenkrát jsem na Plumlově chytl alergii. Byl to rok, kdy se naposledy jelo do Chocně autobusem. To nás bylo plno. Když jsme se vraceli, tak jsme jeli autobusem na vagón, a tam bylo rozjímání - předseda měl oduševnělý proslov, hodnotila se sezóna. V Chocni bývaly dvě akce - plavalo se v Pelinách, to je park podél Orlice, a pak se plavalo v kanálu. Tam byli ti teplomilci, ta recesní skupina. Byli na mostě a když jsi lezl ven, tak nabízeli studenou limonádu s ledem nebo horký čaj, mohl sis vybrat. Chlapa ustrojili do kožichu, dali mu kulicha, na to beranici, strčili ho do postele, přikryli peřinou a vozili ho v posteli na kolečkách, a k tomu ti nabízeli ten studený nebo teplý nápoj. Tím kanálem to bylo pěkné, např. Přemek tam ale nemohl plavat, on trpí tou klaustrofobií a nemohl plavat pod mosty, kde bylo hodně málo místa - podle výšky vody někdy jen pár centimetrů. V Chocni jsme se původně převlékali v sokolovně, ona pak myslím vyhořela. Od vody to bylo pěkný kus. A na jídlo jsme chodili do nějaké závodky.

Co se týká soutěží, jezdili jsme do Chocně, Hradce, Dvora Králové, Náchoda, Prahy, Hronova, na Punkvu a do Brna. Teď už se tak moc nejezdí, nikomu se moc nechce. Jo, a ještě se jezdilo do Lázní Běláhoř. Odtamtud mám někde tu fotku, jak sedíme na kupě ledu.

Ty se už pár let koupat nechodíš, co tě postihlo?

Nechal jsem toho před čtyřmi, pěti léty. Mám náběh na anginu pectoris, astma. (Honza k tomu podotýká: teď už se zabývá jen otužileckou teorií.) Mám alergii, začalo to alergií na komunisty a teď už mám alergii na všechno.

My jsme si s sebou přinesli chleba a dobrou tlačenku a k tomu dobré víno. To jsi nám ale nedovolil otevřít a hostíš nás tady svým červeným Bella Tavola. To je tvé oblíbené?

To já kupuji tady v Intersparu, mají to balené po pěti litrech, vždy dvě pětilitrovky v jednom balíku. Tak jich pár vezmu. Já se tím už hodně let léčím, tak cca 4 dc denně. Paní doktorka mně vždycky říká: "Pane Papák, je to stejné, nehorší se to. To je dobře." A já na to, že to je díky červenému, sama jste mi ho přece předepsala.

Tak tak jsem dopad. Hned se zadýchám, na vagón už pěšky nedojdu. Ještě že mě tam vždycky ta Moranu aspoň Miloš přiveze autem. Ale stejně jsem rád, že jste přišli.

Po téměř třítydenních mrazech, kdy i v Pardubicích se udržel sníh a kolem Labe bylo možno potkávat zástupy běžkařů, kdy se teplota Labe udržovala od Silvestra stabilně na +1 °C, se "konečně" udělalo typicky zimní počasí: sychravo, mlha, teplota vzduchu nad nulou. Sníh mizí před očima a požitek z koupání, i když má voda +4 °C není takový, jako za mrazivých, ale slunečných dní.

Pár zbloudilých chodců a běžců kouká, jak se z mlhy a z vody noříme při svém pravidelném středečním plavání. Ve svých neoprénových rukavicích je mezi námi i otužilky, která ještě netuší, že za pár minut ji budeme zpovídat. Pražská rodačka, která svůj život zasvětila chemii, otužování, kobylkám a manželovi (ale hlavně prý dětem), nakonec po chvilce přesvědčování souhlasila a zde jsou její otužilecké paměti.

Jitka Tauferová

21.1.2009, vagón, voda +4 °C, vzduch +2 °C

Jitko, tak co jsi ochotna na sebe prozradit? Věk, odkud pocházíš, co jsi celý život dělala, tvé lásky, koníčky ...?

Nic. To víš že jo, já na sebe něco řeknu a už se toho nezbavím. Já vlastně ani nevím, co mám povídat. Tak předně, že na té fotce spolu s předsedou a Blankou jsem ta vpravo. A pak že má láska největší, (manžel mě naštěstí neslyší a pokud si tohle někde přečte, tak snad promine), je láska ke koním. Ta ale přišla poměrně pozdě, to už jsem se dávno otužovala.

Já jsem původně, vlastně napořád, chemička. Dělala jsem u vodohospodářů, ale tam už dávno nejsem. Důchod je důchod. Chodila jsem do práce ráda a práce mě bavila.

Byla ti práce vším?

Práce mi nebyla vším, ani manžel nebyl především (zase necht' promine). Především byly moje děti. Ještě k tomu mému povolání. Jak jsem říkala, pracovala jsem u vodohospodářů a bylo to tam nespravedlivé. Například horníci dostávali zadarmo uhlí, ale my jsme vodu zadarmo neměli. (Směje se a upíjí vína, asi jí už voda za ta léta, co se o ni všelijak starala, nechutná.)

Ještě bych na sebe mohla říct, že mám tři děti, všechno synové. A všichni se mi rozutekli po republice. Já jsem se sice narodila v Praze, ale pak jsem postupně díky tátovi a později i mužskému procestovala celou republiku - Tábor, pak Rychnov nad Kněžnou, Jičín, 4 roky v Moskvě ...

Co tě zaválo do Moskvy? A kdy to bylo?

Studia, co jiného. A bylo to v letech 1959-63. Abych dokončila ten republikový výčet, tak potom ještě Rožnov pod Radhoštěm, Přerov a od roku 1974 tady Pardubice. Táta byl lékař, takže jak ho přesouvali, tak jsme ho následovali.

Ted', když ses tak pěkně odhalila, tak něco k otužování.

Za moje otužování může Hanka Vlachová. Hrozně ráda jsem chodila v létě po horách, to mi teď chybí, už moc díky těm svým keramickým kyčlím nechodím. Vždycky jsem tam hupsla do nějakýho potoka. Ty horské bystřiny nikdy neměly víc jak čtyři, pět stupňů. Hanku jsem znala ze cvičení aerobiku a vždycky jsem se jí chlubila, že mám ráda studenou vodu. Já ji měla opravdu ráda, ta horská voda je perfektní. A ona: "Tak přijď k nám, budeš s námi chodit do Labe". To bylo na podzim v devadesátém druhém. Párkrát jsem sem zašla, ale pak jsem toho musela na chvíli nechat, protože mě čekala jedna z mých mnoha operací. Pár měsíců jsem nechodila, ale v únoru 93 jsem zase začala. Operace mě nedokázala odradit, moc se mi to otužování líbilo.

Tenkrát tu vládly úplně jiné poměry. Předsedoval Hrdina, byl tu kominík, námořník, Danielka, Drobílek, Trejbal. Na vagóně se žádný alkohol nepil, Jarda Hrdina to zakazoval, bylo to bráno hodně sportovně. Jenže po tréninku se sebrali a šli do hospody a tam si to vynahradili. Tady to byla taková parta slušně řečeno hrubá, to se mi moc nelíbilo. Vzduchem lítal jeden vulgární vtip za druhým a stupňovalo se to, ti chlapi vůbec nerespektovali nás ženské. Vůbec jim nepřišlo na mysl, že se některé vtipy a výrazy neříkají. Bylo dokonce období, kdy se mi sem ani nechtělo chodit a chodila jsem jen když jsem věděla, že tady nebudou. Občas to bylo opravdu k nevydržení. Ale vydržela jsem a jsem ráda, že jsem vydržela. Dneska je to mnohem lepší.

Ty se vždycky snažíš před vstupem do vody všechny rozcvičit. Jak ses k tomu dostala?

Kdysi jsem si udělala cvičitelský kurz, vlastně mnoho cvičitelských kurzů, všechno na zdravotní tělocviky. Jarda Hrdina, když to zjistil, tak mi nařídil, že se toho využije a že budu dělat rozcvičky. Na první rozcvičku jsem si připravila cvičení, které se všem těm hrubiánům líbilo - rozcvičení pánské pánve, pak dámské pánve, nějaké kozí cviky ... Když je cvičil Jarda Papák, tak jemu se ty kozy opravdu hýbaly. Jednou jsme cvičili a kolem běžela nějaká holka bez podprsenky a jak se jí ty její houpaly, hned jsme zařadili kozí cvik a Míra Trejbal na ni volal: "Takhle se plašej kozy!" No a od té doby dělám rozcvičky. Dříve to všichni ochotně přijímali, protože čekali stále nové kozí cviky, ale můj arzenál není nekonečný a dnes je to cvičení už jen aby se neřeklo.

A co kronika, ted' ji svědomitě vedeš. Čím sis vysloužila tuto poctu?

Když jsem stěhovali vagon, tak se mi ta akce strašně líbila. To tu byly ty dva jeřáby, trvalo to asi 2 hodiny a byl mimořádně krásný den. Já měla foťák a tak jsem fotila jak divá. Hrdina mi pak říká: "Když už tak fotíš, tak budeš dělat kronikáře." A byla jsem v tom. To bylo v roce 2003 a zůstalo mi to dodnes.

Předtím žádná kronika nebyla?

Byla, ale nevím, kde je. Tu měl Petr Veselý, ale měl jí doma. Nějak se po ní slehla země.

Co dálkové plavání, přidala ses?

Dálkové plavání? Nikdy. Nejezdila jsem na žádné vystoupení, ani v zimě ani v létě. Začaly mě bolet kyčle a moc to na ty soutěže jezdit nešlo.

Co doma a otužování?

Já jsem tudle slyšela telefonický rozhovor mého muže, ale nevím s kým. Bud někdo z jeho bratrů nebo to bylo s někým ze Slovenska. On o mně říkal, že plavu ve studené vodě a on že to podporuje. (všeobecné veselí). Myslela jsem, že padnu do mdlob, on mě podporuje a já o tom nevím. Synové se chytají za hlavu, když na to přijde řeč.

Miloš: Neříkal manžel, že tě sponzoruje místo podporuje?

Neříkal, ale ani nemusel, já mám přístup k jeho sporozíru.

Co ty kyčle? Nezakazovali ti otužovat se s nimi?

Mám obě keramické. Sedmnáct let jsem plavala s artrózou, ale pak už to nešlo. Zpočátku to ve vodě ani normálně nebolelo, ale pak už pořád. Teď s těma umělýma mě to naštěstí ke dnu netáhne. Plavat mi nezakazovali, lépe řečeno já jsem se neptala - kdo se ptá, moc se doví. S těma keramickýma můžu chodit i v bouřce, aspoň nepřitahují blesky jako kovové. Když jsem šla na operaci, tak jsem měla strach, že když budu mít kovové kyčle, bude mě to ve studené vodě mrznout. Tak jsem se na to zeptala doktora a on říkal: "Srdce, milá dámo, je k povrchu blíž. Pokud to vydrží srdce a nezastaví se, tak kyčle to vydrží určitě taky." Akorát nesmím spadnout. Zakázali mi však jezdit na

kobyle, ale to je neposlouchám. To si nenechám vzít.

Jezdím na kobyle v Čivicích. Když jsem dostala do nohou tu keramiku, musela jsem pak roztrénovat svaly. Trénovala jsem to nejdříve na židli, abych si dokázala sednout rozkročmo. Pak jsem si dala na židli sedlo a trénovala posed na sedle. Když jsem se chtěla konečně vyšvihnout do sedla na koně, nedokázala jsem zvednout nohu. Ale časem se to podalo a jezdím dodnes a jsem ráda. Manžel to ale nevidí rád, moc mě v tom nepodporuje.

Manžela jsi k otužování nezlákala?

Já jsem hrozně chtěla, aby se k nám přidal. On se začal otužovat dříve než já, sprchoval se studenou vodou, ale do horských potoků nikdy nelez, jen já. A sem jsem taky začala chodit jen já, on ne. Občas mě sem přišel doprovodit. Jednou jsem mu potají sem přinesla plavky a tady mu je dala, aby šel s náma do vody. Hrozně se urazil, že mu ty plavky беру a chystám tady na něj takovou boudu. Ale jinak je fajn.

Co uvést k dalšímu zasloužilému členu oddílu? Přichází vždy mezi prvními, převlékne se, postaví k rozehrátému Vinckovi a nasává blahodárné teplo, které všichni otužilci tak milují. Jakmile uhodí hodina H vstupu do vody, noří se do rozbouřených vln Labe, aby se z nich opět vynořil na prvním výlezu, který je po něm pojmenován jako Bohdanův výlez. Věkem občanským i otužileckým patří ke generaci pamětníků a vždy má po ruce nějaký vtip. Posledně dával k dobru následující: "Dva pokročilí důchodci sklerotici se baví o nějaké mezinárodní konferenci a jeden říká druhému: Tak si představ, že ona musela používat toho, no jak tlumočí, však víš, ten no jak se mu říká? A druhý odpoví: Vím, to víš že vím, já ho mám taky, ale mě už jenom močí." Nuže, Bohdane Růžičko, máš slovo.

Bohdan Růžička

21.1.2009, vagón, voda +4 °C,
vzduch +2 °C

Jak jsem začínal? Moje dcera se jednu dobu začala zajímat o otužování. A protože u nás v podniku, v témesce (továrny mlýnských strojů), pracoval Zdeněk Vymetal, on byl otužilec a všude chodil pořád v kraťasech, šel jsem to s ním domluvit. Dobře jsme se znali a tak jsem za ním v létě v osmdesátém třetím jednou zašel a ptám se ho, kdy začínají s otužováním, že by dcera měla zájem se k nim přidat. "První sobotu v září," odpověděl. Tak jsem první sobotu v září přivedl Dádu, tedy dceru, na Arosu. Pamatuji si, že zrovna v ten den tam byli jen dva

otužilci - Zdeněk Vymetal a Drobílek. Akorát jsme se pozdravili, dceru jsem předal a tím pro mě styk s otužilci skončil. Dáda již pak chodila sama, chytlo jí to a chodila pravidelně. Ke konci září za mnou jednou doma přišla a říká: "Předseda říkal, že si máš vzít plavky a máš přijít taky mezi nás." "Ty myslíš, že bych to nedokázal?" odpověděl jsem jí, vzal si plavky a šel. No a od té doby se otužuju.

Takže u vás v rodině je to pěkně zamotané. Ty jsi přivedl k otužování dceru a dcera přivedla k otužování tebe.

Vlastně ano. Dáda se pak později seznámila s Petrem Matěnou, on byl tenkrát taky členem oddílu, a nakonec z toho byla otužilecká svatba. Konala se na radnici, pak i v kostele a svatební hostina byla v hotelu Labe. Tam přišli i otužilci a protože pár jich hrálo na hudební nástroje, vzali je s sebou a bylo veselo. Jarda Dostálek hrál na harmoniku a někdo, už ani nevím kdo to byl, na kytaru. Byla to první oddílová otužilecká svatba.

Co dcera? Dnes už nechodí, proč skončila?

Po svatbě přišla do jiného stavu a doktoři jí to otužování zakázali. Tím skončila a znovu se k tomu už nevrátila. Petr se otužoval dál a ještě dodnes dálkově plave, on je ročník 1962.

Tebe k dálkovému plavání nezlákali?

Ne, to ne. Jezdil jsem na zimní plavání, to ano, Praha, Choceň, Hradec Králové. S dálkařema jsem jezdil jen jako doprovod. Jednou jsem byl s nimi na Seči, když tam Petr a Lída Jelínková plavali dvacítku. Já jsem Petra doprovázel s jeho tátou na kánoi. Vím, že první kilometry plaval s Lídou, to jí stačil, ale ona pak přidala a nechala ho kus za sebou. V cíli byla o 20 minut dříve. Na Lídě jsem obdivoval to, že ona po těch 20 km vylezla z vody vždy s úsměvem. Ostatní byli vyčerpaní, měli toho dost, ale na ní jsi nic nepoznal.

Ty už nějaký ten rok pamatuješ, odkud vlastně pocházíš?

Já jsem se narodil v Miletíně, to je u Hořic. A do Pardubic jsem se dostal díky vojně. Sloužil jsem tady na letišti a u telefonu poznal svou budoucí manželku. Oženil jsem se a už zde zůstal. Od roku 1949 jsem tady pracoval jako odbytový referent v TMS.

Co se týče oddílu, to už říkali přede mnou, jak to tu vypadalo. Zpočátku vagón nebyl. Chodilo se na Arosu, pak jsme měli rok autobus s kamínkami a teprve potom tenhle vagón. To bude asi všechno. Jenom chci ještě dodat, že otužování mi pomohlo ke zdraví a udržuje mě při dobré náladě.

Náš vagón, ve kterém se pravidelně scházíme, je situován mezi korytem starého a nového Labe. Dříve stával o pár metrů blíž starému Labi, na pozemku Synthesie. Pak se ale naskytla možnost odkoupit kus vedlejšího pozemku od soukromého majitele a přemístit vagón tam. Pozemek tvořící trojúhelník a ohraničený na jedné straně pozemkem Synthesie a na straně druhé břehem nového Labe koupili dva členové oddílu a díky nim jsme dnes tam, kde jsme. Jedním z nich je Láďa Netušil a druhým ten, jehož zpověď následuje. Sice má v poslední době pochmurnou náladu díky očkování proti chřipce (určitě se o tom zmíní), ale do vody už zase chodí a povídání se taky nebrání.

Miloš Sakař

4.2.2009, vagón, voda +5 °C, vzduch +2 °C

Miloši, tradiční otázka: Jak jsi začínal?

To bylo v roce 1995. Začal jsem díky jednomu našemu bývalému otužilci - Vašek Horký se jmenoval. Byl tenkrát mým kolegou v práci a začal chodit sem do oddílu asi dva roky přede mnou. Později měl nějaký zdravotní problém, pořád ho svědila kůže a domníval se, že chytl nějaký ekzém z Labské vody. To ještě nebývala tak čistá, jako dneska. Jenže potom se ukázalo, že to není ekzém z vody, ale problém s játry. Nakonec to u něj skončilo transplantací jater.

Takže díky němu jsem začal. Znali jsme se už z Tesly, kde jsem kdysi dělal v oboru technické kybernetiky, tak se tenkrát říkalo všemu, co nějak souviselo s počítači. Dělal jsem v budově C7, ve vývoji.

Tam se dělala Tamara, Věra a všechny ty úžasné české radary. Taky ses na tom podílel?

Ne, na Tamaře jsem nedělal, ale bylo to hned vedle.

Zpátky k tomu otužování, jak jsem řekl, zlákal mě Vašek Horký. To bylo koncem září a já jsem nevěřil, že to vydržím přes zimu do dalšího roku.

"Určitě vydržíš," říkal mi Vašek. "To je pořád stejný. Pokud budeš chodit pravidelně, ani nepoznáš, že se voda ochlazuje."

No a později jsem mu musel dát za pravdu. Opravdu, když se chodí dvakrát týdně, tělo si zvykne. Najednou je Nový rok, voda má jeden stupeň a ty jsi pořád v ní. Shodou okolností tenhle první rok byl asi nejtvrdší, co tady pamatuju. Celou zimu byl sníh, pořád mrzlo, neustále jsme prosekávali led. Bylo to hned od ledna v devadesátém šestém.

Jiřinka: Miloši, mám dojem, že ten led jsme sekali až o rok později.

To je fakt, s tím ledem to bylo asi až další rok. Stejně mám ale dojem, že nejkrutější zima byla hned ta první. Jestli si to dobře pamatuji, tak od listopadu až do března jsme sem pořád jezdili po ledu a sněhu.

Já jsem k otužilcům inklinoval už kdysi dávno, ještě než jsem se nechal zlákat. Bydlel jsem tenkrát kousek za Pardubicemi, v Dřítči. Labe jsem měl kousek od domu a chodil jsem třeba plavat až do listopadu. Jednou, to bylo zrovna na výročí VŘSR (pro mladší: Velká Říjnová Socialistická Revoluce), jsem si šel zase zaplavat do Labe. Svítlo slunce a bylo celkem pěkně. Skočil jsem po hlavě do Labe, nějakou chvíli se tam rochnil a pak vylezl ven. Stála tam nějaká paní a povídá:

"Vy jste mi teda dal!"

"Jak dal? Co se děje?" nechápal jsem.

"Já si myslela, že se chcete utopit. V listopadu skákat do vody, kdo to kdy viděl? Už jsem chtěla volat esenbé (pro mladší: Sbor Národní Bezpečnosti)."

Vlastně mám štěstí, že tehdy ještě nebyly mobily. Mít ho ta ženská po ruce, tak než vylezu z vody, už tam jsou a horko těžko vysvětluju, co na oslavy VŘSR pohledávám ve vodě. Jestli to není nějaká provokace.

Na otužilecké soutěže jsi jezdil?

Hned první rok jsme jeli na Mumlavu, v té době jsme jezdili v lednu. Neměl jsem moc odvahy tam jet, měl jsem z toho celkem strach. Podle toho, co ostatní vyprávěli, že to je zamrzlé, voda nula, klouže to po ledu a podobně jsem do toho opravdu moc chuť neměl. Říkám Danielkovi:

"Jardo, já asi nepojedu, to nezvládnou".

"Jak nezvládneš? Neboj, zima ti nebude." Pak se zamyslel a dodal: "A když jo, tak si vlezeš do závěje a to tě ohřeje."

Tím bylo rozhodnuto, já jel, zvládnul to a byl pokřtěn.

Dřív jsme jezdili dost často na různé otužilecké štace po celé republice, s dneškem se to nedá srovnat. To se jezdilo několikrát za sezonu. Největší dojem na mě dělala Macocha, Mumlava a Znojmo - to byly tři takové mé osobní vrcholy. Ve Znojmě se plavalo na Dyji a vždy to bylo spojeno s návštěvou

sklípku. Tenkrát tam byl předsedou Ruda Řezanina, on už zemřel. Jeho manželka Zdena chodila do oddílu tady k nám v Pardubicích. Pak se za ním přestěhovala do Znojma. No a po tom plavání v Dyji byla vždy návštěva sklípku. Zdena měla dceru Lenku, ta je dneska manželkou Michala Štěrbý. Vidiš, jak je to všechno propletené. Teď bohužel už nejezdíme. Ostatní oddíly nám to vyčítají, že oni k nám jezdí a my k nim ne. Jednou v Praze jsme plavali u Národního a proti nám šel Nicek:

"Á, pardubáci! Proč k nám nejezdíte, když my k vám ano?"

Pak si vzpomínám na Bratislavu. Tam jsem byl asi dvakrát nebo třikrát, nevím, a zažil jsem tam z mého otužileckého hlediska vůbec nejtvrďší plavání. Sice nebyl mráz, teplota příjemná kolem 6 °C, ale ten vítr. Tam se plave 910 m, říkají tomu kilometr, a pak 1600 m. Já jsem plaval ten jejich kilometr a než nás pustili do vody, měli jsme počkat na ty z šestnáctistovky a připojit se k nim. Jenže zrovna připlul nějaký rakouský parník a začal se tam motat dokola, nevím proč. To trvalo víc než půl hodiny. My stáli na břehu již vysvlečení a v tom větru koukali na motající se parník a nesměli do vody. Když parník konečně odjel, teprve pak nás do vody pustili. Byl jsem tak zmrzlý, že se mi ta voda zdála příjemně vlažná, i když měla asi jen dva stupně. Čekal jsem, jestli to neodstonám, ale naštěstí z toho nebylo nic. Ani mě nebolelo v krku.

Ty s Láďou Netušilem vlastníte tenhle pozemek. Jak k tomu došlo?

Jsem s Láďou spolumajitel pozemku. Hrozilo, že celý pozemek, kde jsme tenkrát měli vagón a který patřil Synthesii, prodají. Pozemek, kde jsme nyní, patřil nějaké paní, ne Synthesii. Tak jsme se s Láďou dohodli, že ho koupíme. Dali jsme každý 55 tisíc a koupili to. Pak jsme sem hned přesunuli i vagón, jestli se nepletu, bylo to v roce 2003.

Já mám teď před sebou problém, jak to s tím pozemkem udělat. Nikdo z nás tu navěky nejsme a já to musím u sebe nějak po právní stránce vyřešit, aby mohl oddíl tady na tom pozemku fungovat navěky. Chci, aby tady oddíl byl a něco s tím musím udělat. Ještě nevím jak, pořád o tom přemýšlím.

Ještě nějaké vzpomínky na samotné začátky?

Ve stejné době, kdy jsem začal já, se mnou přišla Jiřinka. Mám dojem, že jsme se tady dokonce oba dva poprvé objevili ve stejný den. Tréninkový dril, o kterém tady občas někdo vypráví, jsem už nezažil. To už Jarda Danielka ani neplaval na žebříky, dával jsem si zabrat víc než on. On často říkal, že si nebude ničit termoregulaci. To byla jeho oblíbená prűpovídka. Ale Trejbal, ten ještě plaval o ostošest. Ten měl zase oblíbenou prűpovídku:

"I kdybych se měl posrat, tak na žebříky doplavu."

Jsi jeden z mála, který tady vždy ve středu pravidelně vydrží až do zavíračky. Jak ta tradice "hodování" tady vznikla?

Tady se dříve nepilo ani nejedlo. Vždycky ve středu jsme po plavání chodili do hospody Na Richtě, později jsme začali chodit do vinárny na Cihelně, ta tam byla v takovém malém domečku před panelákem. Později se přestěhovali do Pernštýnské ulice, je tam dodnes, jmenuje se U Schwarzů. Na tu Cihelnu jsme pár let chodili, ale pak někdo navrhl, že proč pít ve vinárně a utrácet tam peníze, když tady je tak krásně teplo a útulno a my místo toho sedneme na kolo a jedem do vinárny. Proč si nedat něco tady. A tak to začalo. Vždycky se něco přinese, posedí, pojí, popije, někdo vydrží déle, někdo jde domů dřív. Jarda Papák do té vinárny ke Schwarzům chodí dodnes, já tam občas zavítám taky. Jak jsem říkal, dřív tady Jarda Hrdina pít zakazoval. Jen když měl někdo narozeniny, tak se mu připilo na zdraví rumem, to bylo povolené. Teď si tady po plavání dáme grog na zahřátí a je nám dobře. Občas něco grilujeme a každou středu vždycky uchystáme něco drobného k zakousnutí. Já mám hrozně rád Standovy halušky. Oddíl drží pohromadě halušky a Vincek. A ještě cikánský řízek od Jiřinky je výborný. O tom ale bude mluvit určitě i někdo jiný.

Tebe si tady každý teď dobírá kvůli tvému očkování proti chřipce. Uved' to na pravou míru, jak to bylo?

Jednoho dne, 9. října 2008, mě volal můj doktor. Nebudeme ho jmenovat. Ptal se mě, jestli bych se nechtěl nechat naočkovat proti chřipce. Pamatuju, že jsem šel zrovna na oběd, to bylo někdy ve dvě odpoledne. Já a proti chřipce! Řekl jsem mu, že jsem otužilec a že to bude asi zbytečné, že jsem několik let chřipku neměl, že ani nevím, kdy naposled. Přesvědčoval mě, prý to není zbytečný, chřipka letos bude obzvlášť silná a podobné nesmysly. Jenže asi po deseti minutách už jsem toho měl dost, on do mě pořád hučel a já mu nakonec slíbil, že se stavím. Tak jdu tam.

První věc, co mě překvapila, bylo, že sestra vytáhla fascikl papírů a zatímco mě doktor zpovídal, ona do těch ležster zapisovala mé odpovědi.

"Asi to je dnes běžná praxe," myslel jsem si. Pak dotazování konečně skončilo, sestra natáhla injekci a těsně, než mě píchla, jsem slyšel doktora:

"A abych nezapomněl, ještě od nás dostanete tisíc korun." Pích, a měl jsem ji v sobě.

"Jakých tisíc korun?" ptám se doktora.

"Tady to prosím vás podepište a tady máte tu tisícovku. To očkování je v rámci výzkumu pro seniory nad 65 let, organizuje to fakultní nemocnice v Hradci."

A takhle se ze mne stal pokusný králík. Takže ne očkování proti chřipce, ale testování nové vakcíny proti chřipce. Stal jsem se dobrovolníkem proti vlastní vůli a dva roky mě teď budou pořád volat a sledovat, co se děje. Což o to, kdyby bylo vše OK, nic se neděje. Jenže já mám pocit, že ta vakcína s tím otužováním se nějak tluče. Od toho října mám pořád rýmu, kašel, chvíli to vypadá, že už to skončí a ono se to zase zhorší. Nemůžu se toho zbavit ani když беру léky proti kašli. Volají mi z toho výzkumného centra z Hradce a ptají se mě, jak se mi daří. Vždy jim řeknu, že pořád kašlu, oni to nějak zamluví a jde se dál. Asi půjdu k mojemu obvod'ákovi. On mě do toho dostal, tak ať mě pošle na rentgen plic. Ještě jsem u něj nebyl, ať vidí, co způsobil.

Jarda: Jestli jsi nedostal tu tuberu, co řádí teď ve Foxconu. Jak tam na ni ten jeden už zemřel.

Díky za optání, dokážeš potěšit. Opravdu mám dojem, že ve mně svádí boj protilátky, které jsem získal tou vakcínou a ty, které jsem si vypěstoval z otužování. Že by se otužilec dal očkovat proti chřipce, takový případ snad tady nebyl. Možná jsem rarita. Koupil jsem si nějaké německé šumivé tablety, ale taky to nefunguje. Možná zkoušejí nějakou vakcínu na likvidaci důchodců a otužilců. Je totiž určena jen pro důchodce, pro lidi od 65 výš, já jsem 1940. Věřím, že to přestane. Když se oteplí, je to lepší, pak ale zase přijde venku zima a chlad a mám to zpět. V létě už to snad bude fajn. Pak se nechám na podzim zase naočkovat.

Ročník čtyřicet, to už máš právo rozdávat moudra. Doporučuješ otužování?

Než jsem se začal otužovat, trpěl jsem na vysoké teploty. A hned od první sezony, co jsem se začal otužovat, mi nepřelezly teploty přes 37,5. A pokud jsem náhodou onemocněl, tak jen dvě hodiny. Tak si to přeber sám, jestli ano nebo ne.

Když jsem se jej zeptal, zda by nechtěl dnes říct pár slov o sobě a o svých otužileckých začátcích, dost se ošíval. Jen tak z hlavy si prý určitě na všechno nevzpomene. "Dej mi týden odklad, já si přinesu příště nějaké fotky a materiály a budu ti k dispozici." Po týdnu opravdu dorazil a vyzbrojen složkou s fotkami a diplomy chystal se promluvit. Než však stačil říct první slova, vrhli se na fotky další pamětníci a komentovali doby dávno odplavené chladnými vodami českých řek. Jakmile již nebylo co prohlížet a komentovat a schylovalo se ke zpovědi, začala Jiřinka servírovat klobásky a uzené. To se nedalo odložit. Teprve za dalších pár minut, když byly dostatečně ukojené i naše chuťové buňky a mastné prsty osušené, mohl jsem otevřít notebook a začít zapisovat tok jeho slov.

Přemysl Šulc

11.2.2009, vagón, voda +3 °C, vzduch -1 °C

Přemku, podle stáří fotek vidím, že taky již nějakou tu sezónu pamatuješ. Která byla ta tvoje první?

To bylo v roce 1987. Nebo snad 1988? Pracoval jsem tenkrát v autoservisu v Černé za Bory a se mnou tam dělal nějaký Jirka Šmahel a Karel Tajovský, kteří se věnovali otužování. Karel tam dělal soustružníka a Jirka mistra na opravě škodovek. Oba věděli, že rád plavu a často mě lákali, abych se k nim přidal. Já jsem to s otužováním zkoušel už v patnácti. Bydlel jsem tehdy na Slovensku v Žilině a chodil se v létě koupat na Kysucu. Léto pomalu končilo, ale mě to pořád táhlo k vodě zaplavat si těch svých zhruba sto metrů po proudu. Vydržel jsem to praktikovat ještě další měsíc. Jenže pak mi začaly rachtat kyčelní a ramenní klouby, začalo mi tam chrastit, a tak jsem s otužováním přestal.

Jak ses dostal na Slovensko? Pocházíš odtamtud?

To ne. Táta byl za Čepičky štábní kapitán a převedeli ho na Slovensko. V Žilině jsme byli jedenáct let. To moje otužování v patnácti byla ukázka, jak se to nemá dělat. Chodil jsem se koupat každý den, bez rozcvičky, bez zahřátí předem. Odplaval jsem si to své, sedl na kolo a jel domů. Když jsem o těch svých otužileckých zkušenostech vykládal oněm zmíněným kolegům v práci, říkali: "To je blbost, trénovat se má jen dvakrát týdně, aby se organizmus stačil zregenerovat. A předtím se musíš rozcvičit".

V té době, když jsme to zrovna probírali, se konaly závody na Seči. Sedl jsem tedy do svého trabantu a udělal si tam výlet. Myslím, že to bylo nějaké mistrovství republiky. Přijedu tam, zevlujou kolem a vidím na lavičce sedět někoho, kdo k nim evidentně patřil. Byl to Vašek Burián. Tenkrát jsem ho ještě neznal. Povídám: "Jaký to je, plavat tolik kilometrů?"

"To zvládne každý. Je to jen vytrvalost a vůle," on na to.

"Mám kamarádku, a ta by to chtěla zkusit. Nevzali byste jí mezi sebe?"

"Kamarádky bereme rádi. Ať přijde v Pardubicích k nám na vagón." A vysvětlil mi, kam se chodí otužilci v Pardubicích koupat.

"Já bych to taky rád zkusil. Jenže mám strach o klouby. Kdysi jsem s otužováním trochu koketoval, ale od té doby mě klouby chrastí a nemám odvahu je znova máchat ve studené vodě."

"Kloubům to určitě vadit nebude," na to Vašek. Vyrazilo mi to trochu dech. Já se bojím klouby zchladit a on mi doporučí otužování jako prevenci proti artróze a revmatismu. Slovo dalo slovo. Svěřil jsem se mu, že rád plavu, že mě to přitahuje, a že to tedy zkusím. Chodil jsem pak za nimi na vagón, ale nějakou dobu jsem se jen díval. Pokaždé mi Hrdina říkal: "Zkuste to. Dávejte si doma nejdříve vlažnou, pak studenou, a uvidíte, že to půjde."

Tak jsem to tak začal praktikoval, až jsem vydržel asi 1,5 minuty pod studenou.

Jak hodně ti ty klouby chrastili, když jsi s otužováním začal?

Tenkrát, když jsem začínal, to byla sezóna 1988/89, nás trénoval Michal Štěrba. Já jsem ale poměrně rychle zase přestal, nějak mě braly ledviny, bolelo mě v zádech Svěřil jsem se Michalovi a on mi doporučil, ať to nelámu přes koleno a raději nějakou dobu vypustím. Nejlépe ať zimu vynechám a začnu znovu brzo na jaře. Tak jsem ho poslechl, dal si pohov a přišel na jaře. Vzduch už byl příjemnější, voda taky a problémy mi odezněly.

Doporučovali mi ze začátku pro první sezónu plavat v zimě jen stovky a teprve další sezónu dvěstěpadesátky. Přes všechny problémy, co jsem měl, jsem se vytvrdil a zvládnul to. Žádné potíže jsem nepociťoval. Akorát když přišly soutěže a neměli tam žádného Vincka, tak to bylo krušnější, protože se nebylo kde pořádně prohřát. Navíc u těch soutěží byly dlouhé nástupy a čekání, než se vlezlo do vody. To jsem pak na svých zádech cítil.

První rok jsem tenkrát potkal tady v Pardubicích na soutěži Venclovského a on mi povídal: "Když chceš a budeš pravidelně trénovat, tak si tělo zvykne." A měl pravdu. To samé říká i doktor Nicek, že to chce pravidelnost. To je pro tento sport nejdůležitější. Jednou jsem se s Nickem bavil a říkám mu, že v létě hodně plavu. "To je dobrý, čím víc v létě naplaveš, tím lepší máš přípravu pro zimu. Tělo si na to navykne a v zimě to pak není tak hrozné."

Říkal jsi, že vás trénoval Michal. Znamená to, že ses dal k dálkovým plavcům nebo jsi zůstal jen u otužování?

Dal jsem se na dálkové plavání. Ale nezapomeň, že jsem začínal poměrně pozdě. Psal se rok 1989 a já jsem se narodil šestnáctého května v sedmačtyřicátém. Mou oblíbenou trať byla pětka.

Vlastně musela být, na delší mě nechtěli pustit. Hrdina mi vždycky říkal: "Když budeš plavat dobře pětku, tak to stačí a je to ideální."

To kvůli tomu, že jsem byl už starý chlap. Nutili mě plavat kraul, že dálkoví plavci jinak neplavou. Tak já ho celé léto dřel a piloval, ale v zimě ve studené jsem zůstal u prsou. I u těch dálkových plaveb jsem občas používal prsa, protože jsem je měl rychlejší. Pamatuji, že jednu pětku v Brně jsem celou odplaval prsama. Je fakt, že postupem času jsem si kraula zdokonalil a časem pak už jím odplaval většinu tratě.

Když mi bylo kolem padesáti, říkám jednou Tomáši Neterdovi, to byl trenér dálkovým plavcům: "Tomáši, teď na Seči na memoriálu Miroslava Kroufka bych chtěl zkusit desítku, co ty na to?"

Tomáš se zamyslel a pak povídá: "Tak fajn, pustím tě na trať hodinu před ostatními."

A taky že jo. První kolo bylo kolem ostrova až k židovskému hřbitovu, pak se to točilo zpět. Když jsem byl na úrovni ostrova, tak už jsem potkával profíky, co startovali hodinu po mě. Po prvním kole jsem požádal rozhodčího Pryla, aby mě nakrmil. Měl jsem s sebou štrůdly od maminky. Nakrmil mě a já se vydal do kola druhého. Byli jsme tam tenkrát jen dva veteráni, kteří tu desítku plavali. Všichni už byli dávno v cíli, když jsem doplaval. Měl jsem to za 5 hodin a 6 minut. Meterda říká: "Seš dobrej, seš king."

Pak mně představil první ženě, to byla Radka Nechmačová, a prvnímu muži. Jmenoval se Vítek, ale křestní jsem zapomněl. Taky oni mi gratulovali a já byl rád. Jak už jsem říkal, tu desítku jsme plavali jen dva veteráni a já skončil na vynikajícím druhém místě! První byl ten Brňák - Michal Vymazal.

To dálkové plavání pro mě zas až tak ideální nebylo, protože jsem trpěl alergií na vodní řasy. Trénoval jsem dvakrát týdně na písáku 2-3 hodiny a pak měl vždycky nos jak bambuli a totálně ucpaný. Nejdříve se spustila senná rýma, pak se zatáhla sliznice a já ani nemohl spát. Později jsem na to vyzrál a kupoval jsem si Sanorin. Nebylo to ale ještě úplně ono, hodně to dráždilo. Až mi alergolog Sýkora poradil, ať si ten Sanorin ředím destilovanou vodou. To se mi osvědčilo.

*Kdy jsi s tím
dálkoplavectvím
skončil?*

Naposledy jsem plaval v roce 1999, od té doby se už jenom otužuji a plavu si, jak mi to vyhovuje. Měl jsem tenkrát jiný starosti a na plavání nebyl čas. To otužování je dobrý, ale odsud až posud. Teď už si v Labi dávám jen to své kolečko, už žádné žebříky.

Poprvé přišla k otužilcům již v roce 1973. Pak jí manžel a mateřské povinnosti na pár let od otužování odvedli, ale jakmile děti kapku odrostly, vrátila se. Z Mikulovic to má trochu z ruky, takže se vždy objeví buď ve svém nebo Jaroušově autě. Někdy se jí poštěstí, že manžel či syn slíbí odvézt ji zpět - to si pak může dát i svařák či grog. Vždy s úsměvem na tváři, vždy s Jiřinkou v kuchyňce připravující pochutiny pro ostatní a pokaždé s nějakou novou historkou o svých studentech ze školy.

Lída Novotná

18.2.2009, vagón, voda +2 °C, vzduch 0 °C

Lído, tak jaké byly tvé začátky?

Hele, tyhle fotky jsem měla ještě přidat do své kroniky. A na tyhle jsem se vyprdla. Hele, tady je Hrdina, to je fotka z doby, kdy na tom již byl dost špatně. A tady je Papák, taky už v trochu horší kondici. Tohle je

Lído, ptám se, jaké byly tvoje začátky!

Jiřinko, vidíš, tohle je z toho roku, jak byly ty povodně. Byly jsme tenkrát s Jaroušem (manžel) v létě v Krkonoších. Celá republika plavala a tam taky bylo vody až až. Shodou okolností jsme se byli podívat i na Mumlavu, tak jsem si udělala fotku našeho vodopádu, kam se jezdíme v zimě křtít. No, nechtěla bych tam spadnout. To je vody, co? A tady je taky Mumlava, ale v zimě. To s náma byli tenkrát Brňáci. Vždycky jsme někoho brali s sebou. Hele, tady vidíš mladého

kominíka. A námořník, Trejbal, Blanka Kožená, Bažantová z Mětic, Dana Neskusilová. Bažantová tady měla bráchu. Tohle je taky dobrá fotka: to byla pěkně krutá zima a my museli sekat led. Kolem mola byl vysekaný jen takový bazén a v tom jsme se koupali. To je leden 85 a molo před Arosou ...

Lído, tak potřetí, jaké byly tvoje začátky?

Počkej! Ukazuju fotky. Hele, koukej, já a Jarouš. Ale to je pěkně blbá fotka, tady vypadáme jak dva největší opilci, Jarouš rovnou z láhve. A tady jsem s Liškou. Řekni, komu se poštěstí, mít fotografii s Liškou. Ta je taky dobrá, to jsem s Venclovským, když byl tady v Pardubicích, dokonce s jeho vlastnoručním věnováním na rubu. No a tady mě křtili v třiaosmdesátém na Mumlavě ...

Mám takový dojem, že dneska těch otázek moc nepadne. Lída s sebou přinesla svoji kroniku a nutno podotknout, že obsahuje skutečně poklady. Všichni jí nakukují přes rameno a debatují nad fotkami z prehistorie pardubického otužileckého oddílu. A Lída vesele a zasvěceně komentuje jednu fotku za druhou. Pak ještě diplomy ze soutěží, dokonce vytáhne i dopis od Františka Venclovského. Ale text přečte jen zběžně a nechce, abych to přepsal a přidal k jejímu vypravování. Po dlouhé době, kdy je zvědavost všech ukojena, všechny fotky prošly rukama všech přítomných a diplomy jsou uloženy zpátky ve svých složkách, Lída obrátí pozornost i na mě a konečně odpovídá i na otázku položenou již před hezkou řádkou minut.

Začátky? Promiň, to víš, já ještě nejsem sklerotická, takže jsem si to všechno musela připomenout tady z toho alba.

Počkej, říkáš že nejsi sklerotická a přitom si to musíš připomenout z alba. To jsem nějak mimo.

Protože kdo je sklerotický, pamatuje si, co bylo před desítkami let, ale neví, kam si před chvílí položil brýle. A protože já nejsem sklerotická, vím, kam jsem si dala brýle, ale nepamatuji si, co bylo počátkem sedmdesátých let. Teď už to ale vím. A proto ti můžu říct, že jsem tady do oddílu přišla v roce 1973, vlastně dva roky po jeho založení.

A ještě mi řekni, že tě přivedl kominík, jako většinu těch, co jsem zatím zpovídal.

No a kdo jiný. To víš, že kominík. Já jsem tenkrát dělala v hospodě v Trnové, v Budvarce. A on tam chodil na jídlo a na pivo a nějak přišla řeč na otužování. V tom roce, co jsem začala, tady byl z dnešních už jen Honza Matýsek, Zbyněk Bečka a Jarda Danielka. Chodila jsem tady dva roky, to jsem ještě ani nebyla vdaná. Pak jsem ale poznala Jarouše, vzali jsme se, přišly děti, začali jsme stavět ...

Ty bydlíš v Mikulovicích, tam ses narodila?

Ne, já jsem rodilá Pardubačka, z Dukly. Ale v Mikulovicích jsme postavili barák. Já, holka z města a na vesnici. Ale zvykla jsem si a dnes je tam fajn. Takže manželství, děti, Mikulovice,

dodělávala jsem školu - nějak najednou nebyl čas na otužování. Z Mikulovic to bylo i trochu z ruky, prostě jsem na pár let vypustila a znovu se vrátila až v osmdesátém druhém. Mezitím jsem se ale sem občas přišla podívat a nevynechala jsem žádné vystoupení po Novém roce na Labi. Vzala jsem děti do kočáru a šli jsme. Pokecala jsem se známýma co a jak, no prostě stejně, jako to vidíš na vystoupení dneska. Vždycky je mezi diváky plno bývalých otužilců, co si přijdou zavzpomínat a popovídat. Od toho druhého začátku už chodím pravidelně. Navíc pracuji vlastně za rohem, tak to je kousek a paráda.

Manžel se pak taky začal otužovat, ale dneska se ukáže jen jako tvůj osobní šofér nebo pomáhá při různých akcích. Proč toho nechal?

On celý den makal v průvanu a říkal, že mu to k otužování stačí. Plaval myslím tři roky. Koukej, tady máme spolu péefku z roku 1987. My jsem měli doma takovou obytnou Avii, a s tou jsme s Jaroušem jezdili třeba do Mělic, když byla soutěž dálkových plavců, a my tam dělali s Avii zázemí. Ohřívali jsme buřty, dávali občerstvení. S tou Avii jsme jezdili třeba i v zimě na soutěže. Kluci hráli vzadu mariáš a vždycky pak na to vzpomínali.

Říkáš soutěž dálkových plavců. Ty jsi taky plavala tyhle štreky?

Ne, nikdy. Ale často jsem to pomáhala organizovat. Třeba na Seči jsme rozdávali čepičky, zajišťovali občerstvení. Na zimní soutěže jsem však jezdila. Největší pohoda byla vždy v Chocni, tam to bylo fajn v tom parku. Jednou jsme se tam oblékali v nějaké škole, hodněkrát v sokolovně. Dvakrát jsem byla plavat i

v Praze, to se tenkrát z těch soutěží vysílaly dokonce přímé přenosy v televizi a sledovalo to hodně lidí. Dnes už to asi není atraktivní a v televizi na to nenarazíš. Tenkrát byl syn ještě malý

a když jsem byla v té Praze, seděl u televize s babičkou. A shodou okolností, když kamery zabíraly plavce, jak sestupují u Národního do vody, tak mě zabraly taky. A kluk u televize volal: "Mami, mami! Proč mi maminka neodpovídá, ona mě neslyší." A hrozně prý se rozbrečel.

Ty jsi tam ukazovala jednu fotku s Venclovským i s věnováním. Váže se k tomu nějaká historka?

Historka snad ani ne. My jsme tady byly takové

upovídáné organizátorky a byla s náma asi sranda. Tak jsem se s ním nějak dala jednou do řeči a on mi věnoval tu fotku. Dokonce pak napsal ještě i nějaký dopis a přál mi otužilecké úspěchy. Oni byli s Novákem takoví trochu svérázní. Oba to byli vojáci a měli na povel slavnostní nástupy před vstupem do vody. Na to jejich "Otužilci pozor! Zimní vodě třikrát nazdar!" se nedá zapomenout. Venclovský si ten svůj nástup vždycky předem pečlivě odkrokoval, aby mu jeho příchod přesně vyšel. V tom byl pedant a byl na něj zajímavý pohled, když tady krokoval na prázdném place a hledal optimální krokové variace. A pedant byl i na svou dceru. Ona jednou někde plavala a skončila druhá. Venclovský jí běžel pográtulovat, jenže dcera před ním utíkala pryč. Pak z ní vylezlo, že měla strach, že jí chce vynadat, že je jenom druhá.

Pamětníci prvopočátků vždycky uváděli, že tady býval otužilecký dril. Jak na to vzpomínáš ty?

Někdo možná říká, že tady byl dril, ale já se tady cítila fajn. Byla tu perfektní parta a i když jsem se pak nějakou dobu aktivně neotužovala, věděla jsem, že tady můžu kdykoliv přijít a budu vítána. V té době tady chodila třeba Božka, která byla učitelkou, a říkala: "To plavání mě drží nad vodou. Já si tady vždycky aspoň propláchnu mozek od těch učitelských starostí a

schůzování." Opravdu perfektní parta, směska lidí, kdy nikdo ze sebe nedělal nic extra, ať už byl doktor nebo dělník, ať byl ve straně nebo ne. Jednu dobu tady byly slovní přestřelky mezi komunisty a nekomunisty, ale většinou spíš v nadnesené formě. Pak se přijalo pravidlo, že politika a náboženství mají do vagónu vstup zakázán a tyhle debaty přestaly. Ráda vzpomínám na starého Mateše, to byl takový správný pozitivní člověk.

Tak na závěr nějaké to moudro a co ti otužování dalo a vzalo.

Různé nemoci, ať už virové či ne, člověk chytne vždycky. Ale je fakt, že to má daleko lehčí průběh. Já jsem denně mezi dvě stě studenty a neotužovat se, tak jsem nemocná pořád.

Má to na vagon u Labe trochu z ruku, protože bydlí v Chrudimi. I přesto se v sezóně pravidelně objevuje a noří do vody, pak si dá jeden či dva grogy a spěchá opět na nádraží, aby stihl vlak. Jak sám říká, ke studené vodě tihne od nepaměti a zdá se, že mu to ještě dlouho vydrží. Kromě studené vody má rád i hory - je to horolezec i horal od pohledu a stále aktivní turista.

Josef Zitko

8.4.2009, vagón, voda +10 °C, vzduch 12 °C

Josefe, tak odkdy už plaveš?

Myslíš od kdy umím plavat nebo od kdy plavu ve studené vodě? To první si už nepamatuji, a to druhé od té doby, co jsem se naučil plavat. Opravdu jsem tihnul ke studené vodě hned od svých plaveckých začátků. Kdykoli jsem se dostal k nějaké pěkné chladné vodě na horách nebo v Tatrách, tak jsem do té vody vlez. V 70. letech jsem začal i s trochu pravidelným otužováním, postupně jsem si přidával až přišla doba, kdy jsem se chodil koupat od listopadu každý den. To jsem chodil do Chrudimky, kterou mám hned za barákem. Narodil jsem se sice v pardubický p..e.i v té zdejší porodnici, ale jinak jsem Chrudimák.

Do Chrudimky jsi lezl sám nebo jsi našel v Chrudimi nějaké spřízněné duše?

Sám, jak jinak. Když měla voda pod deset, začal jsem na sobě pozorovat zvláštní projevy a nevěděl jsem, jestli to dělám dobře. Chtěl jsem se proto s někým poradit. Tenkrát jsem si všiml, že na třídě Míru měli pardubičtí otužilci vývěsní skříňku. Tam jsem si našel kontakt na Láďu Droblík a domluvil jsem se s ním na konkrétní návštěvě jejich areálu. To bylo ještě na Arose. Přišel jsem asi půl hodiny před domluvenou schůzkou a čekal, kdy se objeví první otužilci. Asi po čtvrt hodině přijela nějaká postava na kole, měla červený nos, nevím jestli ze zimy nebo z vína, a jmenovala se Droblík. Asi po pěti minutách se objevila další postava, tentokrát měla u nosu oprat'. To byl Zdeněk Vymětal.

"Asi bude lepší to zabalit a jít se otužovat sám, jestli všichni vypadají takhle," říkal jsem si. Ale přihlásil jsem se 1.4.1980 jsem se oficiálně stal otužilcem. Ten den byl pro mě významný i proto, že jsem ze dne na den přestal s kouřením, i když jsem byl do té doby velmi silný kuřák. Místní lékaři, to jest Danielka a Trejbal, mně řekli:

"Nikotin stahuje cévy a ty je potřebuješ ve vodě roztáhnout. Tak s tím kouřením přestaň." A já poslechl.

Pamatuješ na své první soutěže? Kde to bylo?

Měl jsem tu kliku, že v roce 1980 jsem měl možnost zúčastnit se zimního plavání ve Vltavě, kde jsem dokonce zastihl živýho a plavajícího Oldřicha Lišku, který tohle všechno po Nikodémovi založil. To bylo naposled, co se dal Liška vidět, zanedlouho myslím zemřel.

Předtím v listopadu 79 jsem se účastnil i soutěže v Hradci Králové, přestože jsem nebyl v žádném oddíle. Byl na návštěvě u svých příbuzných v Hradci a zrovna tam probíhalo otužilecké vystoupení. Šel jsem se tam podívat a říkám organizátorům: "Mohl bych si s váma zaplavat? Nejsem ale nikde organizovaný."

"Ale jo," oni na to. "Ale necháme tě plavat jen stovku." Za toto vystoupení jsem obdržel svůj první otužilecký diplom v životě, který mi udělal nesmírnou radost a všude jsem se s ním chlubil. Dodnes ho mám na čestném místě.

Byly nějaké soutěže i v cizině?

Během svého působení u otužilců jsem se zúčastnil i plavecké akce v Německu, to se plavalo z Rujany do Stralsundu, cca 3 km přes mořskou úžinu. Bylo to někdy začátkem května a moře mělo kolem 3 stupňů. Bylo to hodně rozfoukané a plavalo nás několik stovek. Pořádal to německý červený kříž. My jsme tenkrát byli z Pardubic jediní cizí státní příslušníci. Pořadatelé vydali pokyn, že kdo bude podchlazen nebo se nebude cítit tak zvedne ruku a záchranná loď ho vytáhne. Během první poloviny se o vytažení přihlásilo asi 30 plavců, všechno Němci. My jsme to zdárně přeplavali. V cíli ke každému běžel borec s dekou, ke každému jeden. Mě tenkrát doprovázel Petr Veselý a na břehu byly pro nás připraveny stánky, kde nalévali horký čaj. Každý byl poměrně promrzlý a vzpomínám si, že ten co čaj naléval měl vedle sebe postavený kelímek s pivem. Petr místo čaje bafnul ten kelímek piva a na ex ho do sebe hodil. Ten chudák od čaje byl v šoku, protože tohleto nečekal.

Každý rád vzpomíná na Mumlavu. Co ty?

Mumlava se mi líbila. To zavedl Hrdina, ale objevil Danielka. Věděl o tom vodopádu, že se tam dá koupat a že to není pásmo ochrany pitné vody. Na té první akci na Mumlavě nás bylo 7. Byl na to vyroben speciální diplom, jehož autorem byl Honza Matýsek mladší. Jednou jsem tam dostal diplom a aby se mi nepoškodil, dal jsem si ho do tašky k Pepkovi Starému. Když jsme jeli domů, všiml jsem si, že Pepek celou cestu do té tašky zvracel. Takže ten diplom byl totálně

pokřtěný. On pak nesměl na Mumlavu jezdit, Alena jeho žena mu to zakázala. Dodnes těch Mumlav bylo hodně a já jsem nejen na nich ale i tady poznal řadu převážně perfektních lidí. Z každého plavání jdu domů hodně mladší. Vždyť já jsem ročník 36.

Ted' jsi tady jediný Chrudimák, chodilo vás někdy víc?

Sem do Pardubic chodilo několik Chrudimáků, už zmíněný Pepek Starý s ženou, ta byla doktorka a vždycky šla v kožichu skoro až do vody. S těma Starýma jsme dělali různé akce typu přeplavat rozvodněnou

Chrudimku přes celou Chrudim. Když je normální stav, tak je tam vody jen po kolena, ale tenkrát byla hladina jen pár centimetrů pod mostem. Dneska by to bylo asi složitý, policajti by tě sebrali, že děláš špatný příklad dětem. Ono to asi nebylo moc dobrý, protože v té řece bylo plno harampádí a hrozilo zranění.

Za celý tý roky od se mi nepodařilo podchytit v Chrudimi prakticky nikoho. Proto se tam taky nerad chodím koupat, připadám si jako exot. Každý na tebe hned začne pokřikovat, když vlezeš v zimě do vody. Chodím proto kolem oběda, když předpokládám, že lidi jsou u žlabu a nekoukají na tebe.

Někdo z rodiny je nebo byl taky podobně postižený?

Z rodiny jsem zlákal k otužování bratra, který je o 18 let mladší. Dvě sezony se mnou chodil plavat a je i řádně pokřtěn na Mumlavě. On se dnes věnuje spíš běhání. Otužovat se se mnou chodil někdy kolem roku 1985.

Pokud vím, tak rád chodíš po horách a máš i první výkonnostní horolezeckou třídu.

Já jsem stavař. Vždycky když někam jedu, i na dovolenou v zimě, mojí první starost je, kde mají dobrou vodu na koupání. Například s turistama, když jsme byli týden na Antýglu, tak jsem byl rád, že hned vedle teče voda, do které můžu každé ráno vlézt. Pochopitelně když se jelo s horolezce do Tater, tak koupání v plese bylo samozřejmostí.

Horelezil jsem rád. Měl jsem první výkonnostní třídu, ale po svatbě jsem začal stavět bytovku a na pět až šest let jsem totálně vypustil. A bylo po horolezectví.

Tys nám tady ukazoval svou poměrně bohatou sbírku otužileckých relikvií a mezi nima jsem zahlídl i nějaký časopis. Co to bylo?

Pardubický oddíl kdysi vydával dokonce svůj časopis, jenže jak zjišťuji, nikdo si už na to nepamatuje. V redakční radě byla Božena Houřová a ani ona neví, že něco takového existovalo.

Ještě k mému plavání a soutěžím. Já neumím plavat kraul, plavu jen prsa, tak jsem na dálkové plavání nejezdil, to bych se neuplatnil. Ale rád jsem dělával doprovod na lodi. Jednou byl na Seči Kroufkův memoriál. Nevím už, v kterém roce to bylo, ale pamatuji, že foukal hrozně silný vítr a na přehradě byly velikánské vlny. Mirek Matěna a já jsme doprovázeli jeho syna Petra a on na ten doprovod sehnal otevřenou laminátovou keňu, kterou si vyrobil na koleně nějaký Franta Řezníček, vodák a horolezec. Já seděl na háčku, on vzadu a doprovázeli jsme Petra. Aby ta loď byla stabilnější, přivlekl Mirek obrovský balvan, úplně se pod ním prohejbal, a dal ho na dno lodě. V těch vlnách jsem cítil, že jedeme vyloženě do záhuby. Asi 50 m od břehu na mě najednou zařval: "Jedeme ke břehu, makej!" a jak zabral pádlem a otočil loď napříč vlnám ... Vodákům je už jasné, co muselo následovat. Já byl oblíbený v tepláčkách a měl jsem s sebou

tašku s věcmi a tu jsem si k lodi přivázal papírovým provázkem. Po tom jeho manévru vidím, jak letím prostorem a dopadám do vody, neviděl jsem ani loď.

"Drž se té lodě!" řvu na Mirka, ale ona tam už žádná loď nebyla. Moje taška byla taky pryč, ale po určité chvíli se našťestí najednou objevila na hladině, asi se utrhlá. Tu loď už nikdy nenašli. Míra se domlouval s potápěčemi, že se po ní podívají, ale nějak se k tomu už pak nedostali.

Ještě si vzpomínám na Lídu Jelínkovou, tý jsme neměli šanci s lodí stačit. Plavala jak torpédo, nádherný styl, nádherná rychlost.

Za ty roky, co sem docházíš, se tady už asi vystřídalo dost lidí ...

Během těch let spousta lidí přišlo, spousta odešlo. Zůstalo tu několik starých padrů. Starší než já, teda služebně, je snad Lída Novotná a Honza Matýsek. Zapomněl jsem na někoho?

Zajímavé je, že bylo fajn, že jsme se zúčastňovali velkého množství akcí různých oddílů, navzájem jsme se znali a bylo to příjemné. Ted' se v podstatě nejezdí a to mi poměrně chybí. Jezdil celý autobus do Chocně, do Brna ... Ted' se s ostatními oddíly setkáváme málo a jsme od nich nějak odtržení.

Rád jsem jezdil plavat do Prahy. Plavání v Praze chce taktiku. Když jsem tam plaval poprvé, dostal jsem se do proudu, který mě unášel a musel jsem tvrdě makat, abych se nedostal jinam. Já se tenkrát nadřel jako kůň a měl jsem dojem, že budu první, koho vytáhnou na loď. Ale rval jsem to a doplaval. Doma večer mě to pak roztřásl a dostal jsem horečku. Avšak přežil, jak jinak. Příští rok jsem na to už vyzrál, v zákrytu ostrova jsem si nadplaval a nechal se pak proudem snést k bójce u střeleckého ostrova.

Jednou bylo vystoupení na Žofíně a tenkrát tam byl nějaký Jiří Pokrovskij, který celý rok chodil v kraťasech. Novináři s ním chtěli co by s osobností udělat rozhovor. Problém byl, že on měl na prsou velký kříž, který pořád nosil. No a oni ho požádali, aby si na ten rozhovor ten kříž sundal. Tos' měl slyšet, jak s nima zamet. Prý at' jdou všichni pryč a do hajzlu a že co on nosí na krku, po tom nikomu nic není. Z dnešního podhledu to byl vlastně bezdomovec.

A víc už nechtěl Josef povídat. "Musím na vlak, tak ahoj!"

Dnes se mezi námi ukáže jen zřídka, ale trošku větší akce si ujít nenechá. Tak využívám jarního loučení se sezónou, kdy se zase jednou objevil, a prosím jej o pár slov.

Míra Trejbal

vagon, 22.4.2009

Míro, tak jak to bylo s Tvými otužileckými začátky?

Začal jsem se otužovat 16.9.1971, přesně v ten den. Plaval jsem s otužilci 30 roků a v tom kolektivu mně vždycky bylo velmi dobře. Vždy jsem měl tendenci plavat ve studené vodě, tu jsem měl hodně rád a čím byla studenější, tím víc jsem si vážil toho, že jsem doplaval na žebříky. Pak ale přišly zdravotní potíže, kvůli kterým mi v nemocnici na interně zakázali plavání. Jinak mám uplavané kde co. Plaval jsem několikrát ve Svatce v Brně, třikrát v Macoše, dvakrát z Rujany do Stralsundu.

Největší vzpomínky mám na takovou ostrou plavbu, když jsme byli vylákáni na Slovensko, kde jsme plavali v Dunaji. Byly tam zaměřeny tři tratě: 1600 m napříč přes Dunaj, 1000 m a 100 m podél břehu. Já se Sakařem, Veselým a Zitkem jsme se nechali ukecat a přihlásili jsme se na 1 000 m. Farkaš a Hájková na 100 m. Zitko po vzájemné domluvě plaval rychleji, aby to měl dříve za sebou, protože říkal, že by tam jinak zahynul. Nám se Sakařem a Veselým to trvalo déle a drželi jsme se v houfu s ostatními.

Pak jsem plaval v Moravě pod Děvinem, to jsem plaval 500 m, voda byla krásná, pro otužilce ideální kolem 5 stupňů a to se mi líbilo. Já byl vždycky rád, čím studenější voda, tím víc se mi to líbilo a měl jsem pocit, že mi ta zima nevadí. Pak jsem ale začal být dýchavičný a lékaři mi vše zakázali. Tak teď jenom nostalgicky na těch 30 otužileckých let vzpomínám. Chodím sem na vagon jen občas, chodil bych častěji, ale mě mrzí, že nemůžu jít do vody.

Pocházím z Podkrkonoší, tam byly jenom studené řeky. Koupali jsme se v Jizeře a ve vždy studených rybnících. Měl jsem dvě lásky - lyžování a plavání

Čas od času tady slyším něco o žebřících a posrání, jak to bylo?

Když byla voda studená a mnozí lezli z vody dřív, měl jsem takové rčení: "I kdybych se měl posrat, tak na žebříky musím doplavat."

Při plavání jsem se držel teorie plavat vždy stejnou trať bez ohledu na teplotu vody.

Ty jsi byl doktorem. Chodili k Tobě otužilci?

Určitě. Já jako doktor jsem dokonce dával razítko Lidě Jelínkové, když šel plavat na La Manche. Já jsem se o otužilce neoficiálně po doktorské stránce staral a kdo se přihlásil k otužilcům, tak šel nejdříve ke mně na vyšetření.

Jak se na Tvé otužilecké aktivity koukali doma?

Moje žena měla na to otužování svérázný názor, říkala, že až na tu hlavu jsme všichni otužilci celkem zdraví.

Já jsem nikdy nebyl na dálkové plavby. Dvakrát jsem ale tenkrát v Německu z Rujany do Stralsundu, to je 3 km, ale proud tam zanáší, tak to bylo mnohem více.

Rád jsem chodil na Mumlavu. Tam bývala voda kolem nuly a mírně pod, to bývalo pěkně jedovaté.

Ty jsi vlastně stál u zrodu oddílu. Jak si na to pamatuješ?

Jarda Danielka a Honza Novák mě přemluvili, že chtějí založit na letišti oddíl Dukla Racek dálkového plavání. Ať jdu s nima do Labe. Tak jsem šel.

"Dej si toho jen kousek, my tam budeme dvacet minut," říkali mně. Jenže já to s nima k jejich údivu těch dvacet minut vydržel taky. To bylo v září 1971 a my tři a ještě nějaký inženýr Bambas, ale ten toho časem nechal, jsme vlastně byli první členové otužilců. Chodívali jsme plavat do Rosic do slepého ramene. To bývalo tvrdé. Než jsem přijel domů, tak jsem necítil ruce na řidítkách na kole a nemohl jsem ani otevřít dveře domů. Převlékali jsme se venku. Třeba přšelo, vlezli jsme do vody, pak se do mokrého oblíkli a jeli domů. Žádný grog, žádný vagon, žádný Vincek. To mě ale bylo mnohem míň.

Vždycky dvakrát či třikrát za rok se tady rád přijdu podívat, protože tu mám spoustu kamarádů a spoustu vzpomínek. Přinese mě to sice smutek do duše, že nemůžu plavat, ale je to vynikající.

Doktor JarDA Danielka, který byl velký propagátor otužování, už sem nechodí. A několik dalších starších členů odešlo úplně - ing. Drobílek, JarDA Hrdina.

Ještě když jsem chodili plavat do Rosic, rozhodli jsme se, že pojedeme v zimě zkusit koupel pod Mumlavským vodopádem. Přijeli jsme tam, skočili do vody, převlíkli na sněhu do suchého a pak rychle pospíchali do Harrachova do hospody. Tak to bylo asi dva roky. Chata u Mumlavy byla v rekonstrukci a nedalo se nikam jít. Další dva tři roky to tam pak bylo podstatně lepší, protože jsme si zamluvili tu chatu u Mumlavy - dalo se tam dobře jíst, napít, dokonce se tam tančilo. Později jsem se přesunuli k Lišákovi. Tam se nás perfektně ujali a tam se jezdí dodnes.

Po pár prvních rocích se nám podařilo sehnat jako klubovnu starý autobus, to byly kruté podmínky. Netopilo se v něm, svítilo se petrolejovou lampou a byla tam nepříjemná zima. Pak se podařilo sehnat vagón díky jednomu z bývalých otužilců. A tím jsme se stali rozmazlovanými otužilci, protože se začalo topit a začalo být zázemí. Nedá se opomenout, že kromě výborných otužilců tu byli a jsou i výborná kamínka Vincek.

Jak jsi sám říkal, dnes nás už navštěvuješ jen občas. Zdraví už nedovolí?

Kdybych to neměl od kolegů doktorů zakázáno, to plavání, tak bych tam strašně rád vlez. Když tady jsem a vidím vás se koupat, je mi hrozně smutno, že nejsem mezi váma. I proto sem raději moc nechodím. Doma si studenou sprchu dám, ale do vody nemohu. Doktorka mi říkala:

"Ať Tě ani nenapadne do té studené vlézt!"
Tak ji poslouchám.